

Celkové zhodnotenie národných projektov a ich prínos pre oblasť vzdelávania

PRIORITNÁ OS 1

1. Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecno-vzdelávacie predmety

Z doposiaľ realizovaných činností mal národný projekt dopad na vytvorenie predpokladov pre obsahovú prestavbu vzdelávania na základných a stredných školách s využitím inovatívnych foriem a metód výučby, a to najmä mobilizáciou kreatívnych učiteľov, ktorí sa zapojili do vypracovávania scenárov pre následnú tvorbu digitálnych vzdelávacích objektov. Po ich finalizácii a odbornom schválení bude môcť byť cca 14 200 digitálnych vzdelávacích objektov využívaných v bežnej pedagogickej praxi. Tomu napomôže aj zabezpečenie technologickej základne škôl pozostávajúce vo vybavení 2 659 učební interaktívnymi tabuľami, riadiacimi notebookmi a ozvučením – čo vytvorí reálny základ pre obsahovú prestavbu vzdelávacieho procesu na základných a stredných školách. Súčasne svojím charakterom projekt prispel k širokej aktivizácii učiteľov ochotných aktívne sa podieľať na procesoch modernizácie a prestavby vzdelávania. Národný projekt zabezpečuje poskytovanie digitálneho a tlačeneho obsahu na podporu výchovy a vzdelávania, prevádzku centrálnych aplikácií pre rezort školstva prostredníctvom Dátového centra pre ZŠ, SŠ, VŠ a tiež činnosti spojené s popularizáciou školstva s dôrazom na študijné odbory technického a prírodovedného zamerania.

Národný projekt priamo zasiahne minimálne 543 560 žiakov a 42 100 učiteľov z 2 659 základných a stredných škôl v rámci celého Slovenska, s výnimkou Bratislavského samosprávneho kraja. Do tvorby digitálnych vzdelávacích objektov sa môžu zapojiť všetci učitelia aktívne vykonávajúci pedagogickú činnosť. Minimálne 800 aktívnych učiteľov bude pracovať na tvorbe minimálne 12 800 digitálnych vzdelávacích objektov. Prioritne sa budú digitalizovať také témy zo Štátneho vzdelávacieho programu, ktoré nie sú pokryté digitálnymi objektmi. V rámci národného projektu bude zakúpených 543 560 licencií pre minimálne 30 000 digitálnych objektov a minimálne 30 typov pracovných zošitov pre 11 všeobecno-vzdelávacích predmetov (podľa rozdelenia stupnice ISCED).

Medzi hlavné nástroje rozvoja informačnej a znalostnej spoločnosti patrí modernizácia obsahu vzdelávania v IKT, inovácia znalostí IKT učiteľov a žiakov, zvýšenie úrovne slovenského základného aj stredného školstva, aby bolo konkurencieschopné s vyspelými krajinami EÚ a zabezpečenie permanentnej inovácie znalostí obyvateľstva celoživotným vzdelávaním.

Národný projekt bude mať pozitívny vplyv na viaceré oblasti a aspekty vzdelávania. Hlavným prínosom národného projektu je dlhodobá podpora a zvyšovanie špecializácie štúdia žiakov ZŠ a SŠ v jednotlivých všeobecno-vzdelávacích predmetoch, ktoré sú pre žiakov z hľadiska ich predpokladanej kariérnej cesty najrelevantnejšie. Takéto účelné využitie štúdia s ohľadom na predpokladanú kariérnu cestu dokáže pozitívne odrážať potreby trhu a mládež sa stane svojou flexibilitou a konkurencieschopnosťou svojich znalostí dôležitou súčasťou spoločnosti schopnou uplatniť sa v podmienkach informačnej doby.

Vďaka podpore, ktorú odborní pracovníci národného projektu poskytujú učiteľom, dôjde k ich súčinnosti pri identifikovaní tém, ktoré sú prioritné pre priebežné rozvíjanie digitálneho obsahu. Rozvíjaním praktických zručností učiteľov v tvorbe lokálneho obsahu digitálnych vzdelávacích objektov sa docielí previazanie plošného digitálneho obsahu nielen so Štátnym vzdelávacím programom a učebnými osnovami predmetu, ale aj s predstavami učiteľov o priebehu vyučovacej hodiny. Cieľená príprava učiteľov na využívanie didaktických pomôcok, digitalizovaných materiálov a upravených videozáznamov, zabezpečí ich nenásilnú a prirodzenú integráciu do vyučovacej hodiny.

Reálne výsledky a skúsenosti, ktoré vyplývajú z implementácie digitálneho vzdelávania, vytvoria tlak na dlhodobé zvyšovanie kvality a úroveň poskytovaného digitálneho obsahu aj po skončení národného projektu. Vďaka jeho otvorenosti môže byť včlenený do ďalších projektov a aktivít zameraných na tvorbu a modernizáciu vzdelávacieho procesu na Slovensku.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení realizácie projektu sa predpokladá pokračovanie využívania digitálneho obsahu, ktorého nositeľom môže zostať UIPŠ a zároveň pedagogickí pracovníci zapojení do spolupráce. Bude potrebné urobiť strategické rozhodnutie ohľadne poskytovateľa balíka didaktických pomôcok na ďalšie obdobie a to predovšetkým vo vzťahu k vyhodnoteniu skúseností v rámci aktivít NP. Sekundárnym faktorom budú získané poznatky z medzinárodnej spolupráce v rámci ktorej budú mať možnosť odborní zamestnanci NP a aj pedagogickí zamestnanci získať know-how ohľadne aktuálnych moderných trendov v tejto oblasti a budú vedieť vyhodnotiť, či existujúci poskytovateľ tieto trendy spĺňa resp. vie poskytovaný balík didaktických materiálov aktualizovať a rozvíjať tak, aby sa v akceptovateľnom čase k novým trendom priblížil. Lokálny obsah bude môcť byť využívaný trvale, nakoľko autorské práva k zamestnaneckému dielu budú buď na Prijímateľovi alebo jeho zmluvného partnera-školy a preto prostredníctvom štandardizácie dosiahnutej minimálnymi technickými parametrami didaktických pomôcok bude môcť dôjsť k ich exportu a re-importu do iného nástroja poskytujúceho technicky akceptovateľné prostredie pre vzdelávanie.

2. Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami.

Hlavným cieľom aktivít národného projektu je podporiť záujem žiakov o odborné vzdelávanie aj zariadením odborných učební chémie, fyziky, biológie a techniky tak, aby si prakticky a názorne mohli žiaci rozvíjať pracovné zručnosti prostredníctvom „polytechnickej výchovy“ s využitím moderných metód a foriem vzdelávania. Na základe hlasov stavovských a profesijných organizácií sa jednoznačne identifikuje potreba rozvíjať záujem žiakov v oblasti polytechnickej výchovy, aby si žiaci pri rozhodovaní o ich budúcom pracovnom uplatnení, dôsledne zvažili kam pôjdu študovať vo vzťahu k ich skutočnej uplatniteľnosti na trhu práce ako aj k potrebám slovenského hospodárstva.

Ich potrebu potvrdzuje aj Emília Haasová v Metódach a formách práce v predmetoch pracovné vyučovanie, svet práce a technika: „Zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov vytvoril legislatívny priestor na odštartovanie obsahovej reformy. V ustanovení § 6 sa definuje štátny vzdelávací program, ktorý musí obsahovať rámcové učebné plány. V týchto plánoch je stanovený počet vyučovacích hodín pre predmet pracovné vyučovanie v 4. ročníku základnej školy v počte 1 vyučovacej hodiny a v 7. a 8. ročníku základnej školy s počtom 0,5 hodiny týždenne.

Z uvedeného je evidentné obmedzenie vzdelávania žiakov v oblastiach, ktoré zaručujú rozvoj manuálnych vedomostí, zručností, návykov a skúseností, ktoré sú potrebné na ďalší telesný a duševný rozvoj žiakov a je takisto v protiklade s ustanovením § 4 písmena e), v ktorom sa uvádza, že „Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké, psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce“. Touto úpravou sa porušuje nielen citované ustanovenie zákona, ale aj ďalšie ustanovenie § 3 písmena n) citovaného zákona, kde sa uvádza, že „Výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch vyváženého rozvoja všetkých stránok osobnosti dieťaťa a žiaka v školskom vzdelávaní.“

Výstupom projektu bude aj odporúčanie didaktických pomôcok pre praktické vyučovanie ako aj normatívoov pre odborné učebne a inovácia foriem a metód vyučovania v hore uvedených oblastiach.

Aby sme vedeli plniť ciele projektu, začali sme tým, že na vybraných 49 pilotných základných školách bude zabezpečené navýšenie dotácie hodín predmetov fyzika, biológia, chémia a hlavne technika. Zariadením odborných učební a laboratórií dostávajú žiaci šancu orientovať sa v oblastiach Človek a príroda a Človek a svet práce viac prakticky, robiť viac experimentov, viac pokusov.

Národný projekt ako aj už spomínaná „Analýza problémov vedúcich k nízkemu záujmu žiakov ZŠ o odborné vzdelávanie a prípravu na stredných odborných školách“ otvoril veľa otázok, ktorými sa začala zaoberať celá spoločnosť. Rodičia, učitelia, žiaci, zamestnávateľia sa začínajú zhodovať, že sa musíme venovať praktickým zručnostiam žiakov od základnej školy. Ďalej, že je potrebné sa venovať profesijnej orientácii žiakov skôr, ako je zvykosť: to znamená, že začať s identifikáciou profesijnej

orientácie žiakov ZŠ na OVP je neskoro v ôsmom poprípade až deviatom ročníku ZŠ a preto ciele projektu zamerané na profesijnú orientáciu sú nastavené správne a je veľmi potrebné venovať sa profesijnej orientácii žiakov už od piateho ročníka základnej školy na čo bude slúžiť softvérový nástroj na identifikáciu profesijnej orientácie spolu s vypracovanými metodikami a katalógom povolání očami detí. Samozrejme je veľmi dôležité využívanie nového zariadenia a vybavenia odborných učební, softvérového nástroja a metodík dostatočne pripravenými učiteľmi.

Práca s talentami zapojením kombinovaných tímov žiakov ZŠ a SOŠ začína prinášať ovocie, pretože umožňuje už žiakom základnej školy a ich učiteľom spoznávať stredné odborné školy, a to preto, že workshopy učiteľov a inštruktáže žiakov, ako aj samotné súťaže sa uskutočňujú na SOŠ. Žiaci základných škôl si nevedeli predstaviť prakticky, čo by mali na ktorej škole študovať. V rozhodovaní im určite napomôže aj pripravovaný „Katalóg povolání očami detí“.

Odborné učebne budú využívané aj po ukončení aktivít národného projektu, súčasne vznikne normatív pre vybavenie odborných učební fyziky, techniky a biochémie ZŠ do budúcnosti.

Projekt prinesie nielen modernizáciu obsahu vzdelávania žiakov základných škôl v oblastiach Človek a príroda (biológia, fyzika, chémia) a Človek a svet práce (technika), ale aj lepšiu orientáciu žiakov základných škôl v problematike výberu budúcej profesie.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že

1. Využívaním zariadených odborných učební, ktoré bude pokračovať aj po ukončení národného projektu. Využitím voliteľných hodín rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu pre ISCED 2 na posilnenie vzdelávacích oblastí Človek a svet práce, Človek a príroda
2. Skvalitnením úrovne kariérového poradenstva žiakov pri uskutočňovaní jeho vlastných rozhodnutí, ktoré sú založené na skutočnom pochopení jeho schopností, zručností, záujmov a hodnôt a možností, ktoré majú k dispozícii pomocou zavedenia nástroja na identifikáciu orientácie žiakov na OVP
3. Pokračovaním v kontinuálnom vzdelávaní pedagogických zamestnancov v ktorom sa budú vzdelávať o nových metódach a formách vzdelávania na podporu rozvoja polytechnickej výchovy
4. Pokračovaním realizácie súťaží na zisťovanie kvality a úrovne odborného vzdelávania škôl - výrazné úspechy a umiestnenia žiakov v súťažiach sú dôkazom kvalitných výchovno – vzdelávacích programov škôl, uplatňovanie princípov „zážitkovej formy vzdelávania“.

3. Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách

Základný cieľ národného projektu, ktorým bolo pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy, inovovať a modernizovať obsah, metódy a výstupy vyučovacieho procesu, zvyšovať podiel učiteľov participujúcich na programoch ďalšieho vzdelávania s cieľom získania a rozvoja ich kompetencií potrebných pre vedomostnú spoločnosť a v projekte nadobudnuté vedomosti odovzdávať aj ďalším kolegom, ktorí vzdelávanie neabsolvovali, sa podarilo dosiahnuť.

Do projektov sa zapojilo 687 stredných škôl z celého Slovenska (okrem Bratislavského kraja), ktorým bolo dodaných 4 939 stolových PC, 1 840 notebookov pre učiteľov zapojených do vzdelávacích aktivít projektu a 687 dataprojektorov, čím sa výrazne zlepšilo vybavenie zapojených škôl IKT.

Do vzdelávania zameraného na rozvoj IKT zručností, vlastnej digitálnej gramotnosti, pripravenosti učiteľa v oblasti využívania modernej didaktickej techniky a na rozvoj ich poznania v oblasti využitia IKT v konkrétnom predmete sa zapojilo 1 997 učiteľov stredných škôl, ktorí jednak využívajú pri práci so žiakmi poznatky získané absolvovaním jednotlivých modulov vzdelávania a vytvorený moderný e-obsah pre jednotlivé predmety, ale zároveň pôsobia na školách ako nositelia moderných prvkov vzdelávania a svoje skúsenosti a poznatky odovzdávajú kolegom, ktorí sa projektu nezúčastnili. V projekte vytvorený vzdelávací program bol v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov akreditovaný ako špecializačné kontinuálne vzdelávanie a tak úspešní absolventi, ktorí absolvovali obhajobu záverečnej práce a skúšku, môžu na školách pôsobiť ako špecialisti na modernizáciu vzdelávania s podporou IKT.

Veľkým prínosom pri plnení cieľov projektu pripraviť skupinu inovatívnych učiteľov - multiplikátorov pre nové kompetencie práce vo vyučovacom procese sú aj v projektoch vytvorené sady metodických učební, ktoré sú vysoko hodnotené tak absolventmi projektu, ostatnými učiteľmi,

ako aj odborníkmi s VŠ a z mnohých škôl bola niekoľkokrát vznesená požiadavka dodať na každú školu aspoň jednu kompletnú sadu týchto učebníc. V neposlednej miere je prínosom aj veľké množstvo v projekte vytvorených inovatívnych didaktických pomôcok, inovatívnych materiálov, interaktívnych animácií, pracovných listov, prezentácií, video návodov a iných učebných pomôcok, ktoré majú učitelia k dispozícii v Digitálnej knižnici a môžu ich používať pri príprave vyučovacích hodín.

Celkovo je možné národný projekt hodnotiť z hľadiska plnenia cieľov, ktoré boli stanovené priamym zadáním, ako úspešný. Všetky merateľné ukazovatele výsledku boli splnené. Z prostriedkov alokovaných v projekte sa zlepšilo vybavenie do projektu zapojených škôl výpočtovou technikou, ale najmä prostredníctvom učiteľov, ktorí sa zapojili do vzdelávacích aktivít projektu sa podarilo jednak inovovať obsah a metódy vyučovacieho procesu v danom predmete, zároveň zvýšiť podiel pedagógov participujúcich na ďalšom vzdelávaní a tak prispievať k postupnej premene tradičnej školy na modernú školu 21. storočia, zaujímavejšiu tak pre žiakov, ako aj pedagógov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu, bude školská reforma na SŠ pokračovať. Učitelia vyškolení v národnom projekte budú pomáhať na školách vzdelávať ostatných učiteľov, pri zavádzaní nových metód vyučovania s používaním IKT v modernej škole 21. storočia. Implementácia aktivít pilotného projektu v modernizácii vzdelávania je dôležitým predpokladom a súčasťou kontinuálneho pokračovania a skvalitňovania modernizácie vzdelávania a kvality výstupov vzdelávania pre rozvoj znalostnej ekonomiky a konkurencieschopnosti na európskom trhu práce. Výstupy projektu (experimentálny digitálny obsah, nové metodiky a modely hodín s IKT) bude analyzované a spracované ako odporúčania pre ďalšie vzdelávacie projekty v OP Vzdelávanie.

4. Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách

Základný cieľ národného projektu, ktorým bolo pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy, inovovať a modernizovať obsah, metódy a výstupy vyučovacieho procesu, zvyšovať podiel učiteľov participujúcich na programoch ďalšieho vzdelávania s cieľom získania a rozvoja ich kompetencií potrebných pre vedomostnú spoločnosť a v projekte nadobudnuté vedomosti odovzdávať aj ďalším kolegom, ktorí vzdelávanie neabsolvovali, sa podarilo dosiahnuť.

Do projektov sa zapojilo 161 základných škôl z celého Slovenska (okrem Bratislavského kraja), ktorým bolo dodaných 12 738 stolových PC, 4 303 notebookov pre učiteľov zapojených do vzdelávacích aktivít projektu a 2 032 dataprojektorov, čím sa výrazne zlepšilo vybavenie zapojených škôl IKT. Do vzdelávania zameraného na rozvoj IKT zručností, vlastnej digitálnej gramotnosti, pripravenosti učiteľa v oblasti využívania modernej didaktickej techniky a na rozvoj ich poznania v oblasti využitia IKT v konkrétnom predmete sa zapojilo 4 669 učiteľov základných škôl z mimo bratislavských krajov, ktorí jednak využívajú pri práci so žiakmi poznatky získané absolvovaním jednotlivých modulov vzdelávania a vytvorený moderný e-obsah pre jednotlivé predmety, ale zároveň pôsobia na školách ako nositelia moderných prvkov vzdelávania a svoje skúsenosti a poznatky odovzdávajú kolegom, ktorí sa projektu nezúčastnili. V projekte vytvorený vzdelávací program bol v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov akreditovaný ako špecializačné kontinuálne vzdelávanie a tak úspešní absolventi, ktorí absolvovali obhajobu záverečnej práce a skúšku, môžu na školách pôsobiť ako špecialisti na modernizáciu vzdelávania s podporou IKT.

Veľkým prínosom pri plnení cieľov projektu pripraviť skupinu inovatívnych učiteľov - multiplikátorov pre nové kompetencie práce vo vyučovacom procese sú aj v projektoch vytvorené sady metodických učebníc, ktoré sú vysoko hodnotené tak absolventmi projektu, ostatnými učiteľmi, ako aj odborníkmi s VŠ a z mnohých škôl bola niekoľkokrát vznesená požiadavka dodať na každú školu aspoň jednu kompletnú sadu týchto učebníc. V neposlednej miere je prínosom aj veľké množstvo v projekte vytvorených inovatívnych didaktických pomôcok, inovatívnych materiálov, interaktívnych animácií, pracovných listov, prezentácií, video návodov a iných učebných pomôcok, ktoré majú učitelia k dispozícii v Digitálnej knižnici a môžu ich používať pri príprave vyučovacích hodín.

Celkovo je možné projekt hodnotiť z hľadiska plnenia cieľov, ktoré boli stanovené priamym zadáním, ako úspešný. Všetky merateľné ukazovatele výsledku boli splnené. Z prostriedkov alokovaných v

projekte sa zlepšilo vybavenie do projektu zapojených škôl výpočtovou technikou, ale najmä prostredníctvom učiteľov, ktorí sa zapojili do vzdelávacích aktivít projektu sa podarilo jednak inovovať obsah a metódy vyučovacieho procesu v danom predmete, zároveň zvýšiť podiel pedagógov participujúcich na ďalšom vzdelávaní a tak prispievať k postupnej premene tradičnej školy na modernú školu 21. storočia, zaujímavejšiu tak pre žiakov, ako aj pedagógov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu, bude školská reforma na ZŠ pokračovať. Učitelia vyškolení v národnom projekte budú pomáhať na školách vzdelávať ostatných učiteľov, pri zavádzaní nových metód vyučovania s používaním IKT v Modernej škole 21. storočia. Implementácia aktivít pilotného projektu v modernizácii vzdelávania je dôležitým predpokladom a súčasťou kontinuálneho pokračovania a skvalitňovania modernizácie vzdelávania a kvality výstupov vzdelávania pre rozvoj znalostnej ekonomiky a konkurencieschopnosti na európskom trhu práce. Výstupy projektu (experimentálny digitálny obsah, nové metodiky a modely hodín s IKT) budú analyzované a spracované ako odporúčania pre ďalšie vzdelávacie projekty v OP Vzdelávanie.

5. Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy

Primárnym výstupom projektu je vytvorený Model sebahodnotenia práce škôl. Pri jeho tvorbe Prijímateľ vychádzal zo škótskej inovačnej skúsenosti a opieral sa aj o výsledky európskeho projektu EQSE (Evaluation Quality in School Education – Hodnotenie kvality v školskom vzdelávaní). Jeho cieľom bolo nastaviť filozofiu a nástroje sebahodnotenia a z neho vyplývajúci profil sebahodnotenia SEP (Self-Evaluation Profile) tak, že namiesto mechanickej aplikácie predložených metód a nástrojov podporuje ich účelnú transformáciu podľa podmienok a potrieb konkrétnej školy. Do popredia nestavia školu ako inštitúciu, ale ako učiacu sa organizáciu s dôrazom na procesy, ktoré v škole prebiehajú a majú prebiehať. Dôležitá je tiež skutočnosť, že ide o prístup, ktorý bol aspoň čiastočne overovaný v našom školskom prostredí a priniesol sľubné výsledky v rámci medzinárodného projektu BaB (Bridges across Boundaries – Mosty cez hranice). Tento prístup člení život školy do štyroch základných domén (výsledky, procesy na úrovni triedy, procesy na úrovni školy, vzťahy s okolím), ktoré následne charakterizuje v dvanástich oblastiach. Umožňuje posudzovať dianie v škole očami žiakov, zamestnancov školy, ale aj rodičov. Zhromaždením a následnou konfrontáciou rôznych názorov vytvára príležitosť získať objektívne informácie o škole a tak identifikovať javy, ktoré sú pre ňu dôležité. Ďalším dôležitým princípom tohto prístupu je, že umožňuje jednotlivým školám rozhodovať o tom, čo a ako zaradia do sebahodnotiacich procesov, a že tieto prebiehajú nielen na úrovni školy, ale aj v jednotlivých triedach.

Práca s Modelom sebahodnotenia vytvára obraz o kvalite školy z rôznych uhlov pohľadu a podporuje otvorenú výmenu názorov medzi aktérmi školského života, čím vytvára podpornú klímu pre sebahodnotenie. Výstupom sebahodnotenia je akýsi vnútorný audit, ktorý je efektívnejší tým, čím reálnejšie popisuje skutočný stav vecí. Model sebahodnotenia práce školy bol prezentovaný na konferenciách, vrátane skúseností z jeho pilotovania. Vytvorená publikácia bola distribuovaná do 2 000 škôl v SR, pomocou ktorej získajú školy informácie o sebahodnotení i jeho realizácii, ktorá napomôže k zvyšovaniu kvality samotnej školy.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že ŠŠI bude aj naďalej postupovať pri inšpekciách podľa vypracovanej metodiky a jej nástrojov. Jednotným postupom pri hodnotení škôl sa bude identifikovať dosiahnutá úroveň kontrolovaných škôl, identifikovať jej silné stránky, ale i nedostatky (rezervy), ktoré bude potrebné, aby škola riešila pre zlepšenie svojej úrovne. Pri opakovaných inšpekciách na tých istých školách, sa zistí, ako škola riešila nedostatky a tým zlepšila svoju úroveň. Na základe vypracovaného modelu sebahodnotenia si bude môcť škola sama identifikovať stav (úroveň) a riešiť problémy aj bez čakania na externého hodnotiteľa, čo jej umožní odstrániť včasnšie nedostatky, a tak posúvať kvalitatívne vyššie výchovno-vzdelávací proces a tým aj rozvoj školy. Model sebahodnotenia škôl bude zverejnený na web. stránke ŠŠI a tým prístupný pre celú verejnosť, bude propagovaný v médiách a na rôznych aktivitách, súvisiacich so školstvom.

6. Rozvoj stredného odborného vzdelávania

Realizáciou projektu sa rieši problematika prepojenia odborného vzdelávania a prípravy na stredných odborných školách s potrebami zamestnávateľov, zvýšenia kvality a pripravenosti budúcich absolventov stredných odborných škôl vo vzťahu k ich schopnosti zamestnať sa po ukončení odborného vzdelávania a prípravy na SOŠ, spolupráca stredných odborných škôl s profesijnými a stavovskými organizáciami, nastavenia modelu viaczdrojového financovania a normatívo-
financovania stredných odborných škôl, kariérového poradenstva a profesijnej orientácie žiakov na SOŠ v zmysle potreby pripraviť sa čo najflexibilnejšie na možné zmeny na trhu.

Súčasťou aktivít národného projektu sú pilotné aktivity v rámci obsahovej prestavby vzdelávania, a to na základe zapojenia zástupcov profesijných a stavovských organizácií do jednotlivých procesov ovplyvňujúcich zameranie jednotlivých odborov, až po spätnú väzbu (odporúčania) pre budúce revízie školských vzdelávacích programov a didaktické pomôcky vrátane učebných pomôcok a iniciovanie potrebných zmien. Predmetom aktivít je aj dodanie didaktických pomôcok hmotného a nehmotného charakteru a didaktických pomôcok zameraných na modernizáciu vzdelávacieho obsahu pre žiakov, ktoré podporia zvýšenia kvality vzdelávania na zapojených stredných odborných školách.

Predmetom aktivity je realizovanie a dokončenie procesu tvorby normatívo-
prístrojového a materiálového vybavenia v rámci jednotlivých učebných a študijných odborov, posilnenie spolupráce zapojených stredných odborných škôl vo vybraných skupinách odborov organizovaním ich pravidelných pracovných stretnutí zameraných na zdieľanie skúseností a riešenie spoločných problémov, investovaním do špecifického ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov prostredníctvom mobilit (zahraničných pracovných ciest, ktorých cieľom je ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov a transfer know how na Slovensko s cieľom podporiť reformu a rozvoj odborného vzdelávania na stredných odborných školách) a dodaním didaktických pomôcok hmotného a nehmotného charakteru a didaktických pomôcok zameraných na modernizáciu vzdelávacieho obsahu pre žiakov, ktoré podporia zvýšenia kvality odborného vzdelávania a prípravy na zapojených stredných odborných školách. Predmetom aktivity je celkové zvýšenie kvality na stredných odborných školách vo všetkých skupinách odborov, ktoré sú v kompetencii ŠIOV-u“.

Na základe zapojenia zástupcov profesijných a stavovských organizácií do realizácie národného projektu Rozvoj stredného odborného vzdelávania dôjde k získaniu spätnej väzby od zamestnávateľov na orientáciu vzdelávania v jednotlivých odboroch, získaniu spätnej väzby na proces vzdelávania vrátane zamerania obsahu vzdelávania, didaktické pomôcky, vrátane recenzovania a pripomienkovania existujúcich a nových didaktických pomôcok a postupov. Pravidelným systémom zberu dát od zamestnávateľov a sledovaním uplatniteľnosti absolventov bude vytvorený nástroj pre budúcu orientáciu jednotlivých odborov. Bude overený duálny systém vzdelávania v podmienkach slovenského odborného vzdelávania a prípravy na stredných odborných školách.

Realizáciou kariérového poradenstva a ďalšieho vzdelávania kariérových poradcov a pedagogických zamestnancov venujúcich sa tejto problematike na stredných odborných školách, získajú žiaci stredných odborných škôl možnosť lepšej kariérovej orientácie a zvýši sa ich uplatniteľnosť na trhu práce.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že Vytvorená sieť zapojených SOŠ a profesijných a stavovských organizácií bude pokračovať v zdieľaní skúseností a spoločnom riešení problémov (A1.1, A2.1). Spolupráca s profesijnými a stavovskými organizáciami je nepretržitým procesom a nakoľko sme jej fungovanie v rámci národného projektu previazali s fungovaním Rady vlády pre odborné vzdelávanie a prípravu, tak bude garantovaná udržateľnosť tejto aktivity aj po ukončení realizácie aktivít národného projektu (A2.1). Didaktické pomôcky, digitálne učivo, pracovné zošity a IKT pre zapojené školy sa budú využívať aj po ukončení realizácie národného projektu (A1.1, A2.1). Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov prostredníctvom mobilit a kurzov ďalšieho vzdelávania je predmetom financovania v rámci bežných výdavkov školy/rezortu, resp. získavajú sa naň zdroje z grantov z komunitárnych programov, iných domácich alebo zahraničných grantov a ŠF EÚ (A1.1, A2.1, A3.1). Vyškolení kariéroví poradcovia budú na zapojených SOŠ pôsobiť aj po ukončení aktivít projektu a budú využívať nástroj na kariérové poradenstvo (A3.1).

7. Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov

Tvorba školských vzdelávacích programov znamená obsahovú reformu školstva. Súčasťou vzdelávacích aktivít v rámci projektu je realizovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov na získavanie a rozvoj kompetencií zabezpečujúcich efektívnu premenu tradičnej školy na modernú.

Prostredníctvom vzdelávacích aktivít a metodickéj činnosti v rámci projektu bude dosiahnutá inovácia obsahu a metód vzdelávania na školách a zároveň sa zvýši kvalita výstupov vzdelávania na školách, pričom zámerom je vzdelávať pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti.

Projekty vzdelávania učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov sú postavené na strategickom ciele celoplošného preškolenia a vzdelávania pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl. Dôvodom uplatňovania tohto cieľa je implementovať obsahovú reformu školstva a tou je kvalitná príprava a tvorba školských vzdelávacích programov.

Cieľom je poskytnúť pedagogickým zamestnancom základných a stredných škôl ucelený vzdelávací program, zameraný na tvorbu školských vzdelávacích programov formou priebežného vzdelávania prostredníctvom vyškolených lektorov a dištančného vzdelávania na účely ktorého sa vytvorí e-Learningový (vzdelávací) portál.

Prínosom projektu je zaškolenie 7 018 frekventantov do tvorby školských vzdelávacích programov, vydanie 21 multimediálnych doplnkových vzdelávacích materiálov pre učiteľov základných a stredných škôl a vybudovanie vzdelávacieho portálu, ktorý bude aj v budúcnosti slúžiť ako prostriedok doplnkového vzdelávania pre učiteľov základných a stredných škôl. Ďalším prínosom projektu je vydávanie periodika Učiteľské noviny, ktoré zabezpečuje pravidelnú informovanosť o realizácii aktivít v národnom projekte a o celkovom dianí v oblasti školstva. K 31.12. 2013 bolo vyrobených, vydaných a distribuovaných 68 čísiel periodika Učiteľské noviny.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že v rámci trvalej prevádzky inovovaných školských vzdelávacích programov bude: pokračovanie v aplikácii moderných metód, nástrojov a spôsobov vyučovania, priebežné zvyšovanie kvality obsahu vzdelávania na základe spätnej väzby trhu (zamestnávateľov, úspešných absolventov škôl a pod.). _Pokračovanie vo vydávaní periodika pre pedagogických zamestnancov a pracovníkov v oblasti školstva a vzdelávania. Pokračovanie v tvorbe a šírení vzdelávacích materiálov pre pedagogických zamestnancov a pracovníkov v oblasti školstva a vzdelávania.

8. Hodnotenie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR v kontexte prebiehajúcej obsahovej reformy vzdelávania

Pozitívne dôsledky realizácie projektu sú mnohostranné. Realizácia aktivít projektu umožňuje pripravovať ďalšie testovania tak, aby bolo možné vyhodnocovať kvalitu škôl a vzdelávania. Zavedenie monitorovania na priereze všetkých stupňov ISCED umožňuje sledovať pridanú hodnotu škôl vzhľadom ku kvalite ich vzdelávania. Vzhľadom na veľký počet vyškolených učiteľov a účastníkov odborných školení a workshopov možno očakávať pozitívny prístup škôl k testovaniu a lepšie pochopenie procesov národných a medzinárodných meraní a spôsobov vyhodnocovania testov. Veľmi užitočné sú výstupy projektu vo forme publikácií, odborných materiálov a publikačná činnosť zamestnancov.

Najdôležitejšie zistenia vyplývajúce z výstupov jednotlivých aktivít sú:

- žiaci stredných škôl sú v testoch zo slovenského jazyka a literatúry v úlohách na čítanie s porozumením úspešnejší ako pred zavedením školskej reformy, čo nasvedčuje tomu, že na školách sa problematike čítania s porozumením venuje čoraz väčšia pozornosť;
- v inovovaných testoch zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre žiakov stredných škôl s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádzajú aj úlohy na počúvanie s porozumením, v ktorých žiaci preukazujú porovnateľnú úspešnosť ako v úlohách na čítanie s porozumením a ich zavedenie je prijímané pozitívne;
- slabé výsledky žiakov základných škôl v testoch z anglického jazyka na úrovni A2 poukazujú na nízku úroveň vyučovania cudzieho jazyka na 2. stupni základnej školy;
- pridaná hodnota je jedným z indikátorov kvality školy, dôležité je prihliadať aj na výchovné aspekty, ktoré škola odovzdáva;

- pridanú hodnotu v SR je možné merať iba na stredných školách z predmetu slovenský jazyk a literatúra;
- pridanú hodnotu môžeme na základných školách merať až po zavedení celoplošného testovania žiakov 5. ročníka;
- na výsledky školy má vplyv socioekonomický status žiakov, motivácia žiakov k učeniu a kognitívne predpoklady, ktoré budú zohľadňované pri výpočte pridanej hodnoty školy;
- tieto indikátory sú veľmi užitočnou spätnou väzbou pre školy, aby mohli svoje interné procesy nastaviť smerom k skvalitňovaniu výchovno-vzdelávacieho procesu.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že výsledky aktivít projektu: vytvorené softvérové riešenie banky úloh, vyškolení tvorcovia testových položiek, inovovaná metodika tvorby a vyhodnocovania testov, inovované testy a nové typy on-line testov, systém externého testovania na úrovniach ISCED 1 až ISCED 3, budú po ukončení projektu implementované do hlavnej činnosti NÚCEM. NÚCEM bude pokračovať v tvorbe nových typov testov overených v projekte. Vyškolení učitelia a tímy tvorcov testov budú spolupracovať pri tvorbe testov aj v ďalších rokoch. Vytvorená metodika externej evalvácie a hodnotenia kvality vzdelávania a škôl, ktorá bude v projekte overená na vzorke škôl, bude po ukončení projektu rozšírená a adaptovaná na všetky školy v SR. Výskum v oblasti elektronického testovania prispeje k rozvoju on-line testovania v súlade s premenou tradičnej školy na modernú a v súlade s medzinárodnými trendmi.

9. Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania

V rámci národného projektu sa uskutočnili: školenie multiplikátorov, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov, školenie multiplikátorov pre finančnú gramotnosť, školenie multiplikátorov pre štatistickú gramotnosť, školenie multiplikátorov pre prírodovedné predmety, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre finančnú gramotnosť, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre prírodovedné predmety, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre štatistickú gramotnosť. V autorských tímoch vznikli prvé súbory úloh, ktoré sa pripravujú na skúšobné testovanie. Bolo vytvorených viac ako 3500 úloh (slovenský jazyk a literatúra a čitateľská gramotnosť, maďarský jazyk a literatúra a čitateľská gramotnosť, slovenský jazyk a slovenská literatúra a čitateľská gramotnosť, matematika a matematická gramotnosť, anglický jazyk, nemecký jazyk). Skúšobne boli dvakrát overené testy z čitateľskej gramotnosti a matematickej gramotnosti. Pripravili sa koordinačné materiály pre tvorbu úloh a testov počas aktívnej tvorby autorov testových úloh a testov.

V hodnotenom období boli vykonané skúšobné elektronické testovania na 69. základných a stredných školách na vzorke viac ako 8 600 žiakov. Bol vypracovaný plán distribúcie počítačovej techniky na školy. Na jedenástich školách boli administrované elektronické postojové dotazníky za účelom analýzy meraní vzdelávania. Bolo úspešne ukončené verejné obstarávanie na dodávku softvéru pre elektronické testovanie a súvisiace služby. Bol zrealizovaný prieskum priestorov pre zriadenie regionálnych kontaktných centier za účelom stretávania autorov, posudzovateľov a garantov úloh a testov.

Národný projekt poskytne zapojeným školám vo všetkých krajoch Slovenskej republiky moderný elektronický testovací systém ako pomôcku pre pedagógov, ktorý objektívne preverí vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie žiakov a poskytne spätnú väzbu školám, učiteľom a samotným žiakom. V rámci prípravy na zavedenie elektronického testovania sa uskutočnil v roku 2013 prieskum IKT na školách, ktorý overil technické možnosti zapojenia škôl do elektronického testovania a vytvoril tak podmienky pre distribúciu počítačov do škôl (doplnenie PC) podľa kritérií začiatkom roka 2014. V projekte sa stovky učiteľov z regiónov bezplatne odborne vzdelávajú v tvorbe testovacích nástrojov (úloh a testov) pre elektronické prostredie zo všeobecnovzdelávacích predmetov. Po vyškolení učitelia zmluvne pracujú pre realizátora národného projektu a vytvárajú testové úlohy. Takto postupne vzniká e-databáza 30-tisíc úloh a 150 testov pre ISCED 2 a ISCED 3, tie najkvalitnejšie úlohy sú určené pre celoštátne certifikačné merania NÚCEM-u. Projekt poskytuje bezplatné školenie školských administrátorov IKT na online testovanie, motivuje tvorivých učiteľov a podporuje autoevalváciu škôl. Pre stretávanie sa učiteľov - autorov úloh s garantmi v regiónoch NÚCEM vytvoril sieť Regionálnych kontaktných centier.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že národný projekt vytvára priestor pre postupné plošné zavádzanie elektronického testovania na Slovensku. V rámci realizácie projektu budú na školách vytvorené testovacie pracoviská pre žiakov (predpoklad vytvorenia 40 000 testovacích pracovísk). Pre potreby hodnotenia úrovne žiakov bude vytvorená rozsiahla databáza úloh (predpoklad vytvorenia 30 000 úloh) z vybraných všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorá bude slúžiť na zostavovanie testov pre externé ako aj školské hodnotenie žiakov nielen počas trvania projektu, ale aj po jeho skončení. Po ukončení projektu budú naďalej realizované externé elektronické hodnotenia žiakov vo vyučovacích predmetoch alebo vzdelávacích oblastiach zadaných ministerstvom školstva. Na základe týchto hodnotení budú pravidelne formulované odporúčania pre zvýšenie kvality vzdelávania v danej oblasti ako aj pre zefektívnenie celého vzdelávacieho systému. Naďalej budú iniciované legislatívne úpravy nevyhnutné k prechodu od papierovej formy k celoplošnému rozšíreniu elektronickej formy. Skúsenosti s elektronickým testovaním budú po skončení realizácie projektu využité na zavádzanie elektronických testov aj v odborných predmetoch.

10. Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Koncepciou vyučovania cudzích jazykov na základných a stredných školách

Pridaná hodnota projektu:

- podpora vzdelávania učiteľov v oblasti celoživotného vzdelávania na celom území SR najmä v ekonomicky najmenej rozvinutých regiónoch a zvýšenie konkurencieschopnosti regiónov.
- zvýšenie kvality edukačného systému SR;
- výhľadovo zabezpečenie dostatočných jazykových kompetencií absolventov stredných škôl;
- zvýšenie mobility odborníkov v oblasti vzdelávania;
- zvýšenie kredibility hodnotenia výsledkov vzdelávania v oblasti cudzích jazykov SR;
- aktívna participácia SR pri vytváraní viacjazyčnej a multikultúrnej Európy v súlade s odporúčaniami Európskej komisie a participácia SR na tvorbe jazykovej politiky EÚ.

V rámci projektu sa vyškolili odborníci pre tvorbu najmodernejších evalvačných nástrojov pre hodnotenie jazykových kompetencií na úrovni SERR pre jazyky. Poskytol tiež akreditované študijné programy pre získanie kvalifikačného predpokladu v predmete cudzí jazyk so zameraním na cieľovú skupinu detí mladšieho školského veku.

Vytvoril sa organizačno-vzdelávací portál www.educj.sk pre participujúcich pedagógov v projekte.

Zabezpečila sa rozsiahla medzinárodná spolupráca pre participujúcich pedagógov napr. sprístupnenie a využívanie základných nástrojov Rady Európy pre skvalitnenie jazykového vzdelávania - SERR pre jazyky, EPI a pod. V roku 2013 národný projekt naplnil 100 % stanovených cieľov a zásadne prispel ku skvalitneniu cudzojazyčného vzdelávania v primárnom stupni vzdelávania v SR.

Projekt technicky a odborne vybavil všetky participujúce školy, vrátane univerzít, v projekte – dataprojektory, notebooky, jazykové a odborné softvéry, rozsiahle učebnicové fondy pre učiteľov, množstvo odbornej literatúry pre pedagógov.

Ďalej projekt umožnil vytvoriť návrh opisu študijného odboru predškolská a elementárna pedagogika s cieľom získania a udržania 100% kvalifikovanosti v predmete cudzí jazyk na 1. stupni ZŠ.

Projekt vytvoril univerzitné projektové kancelárie na 9 vysokých školách pedagogického zamerania, ako aj technického zamerania. Všetky vysoké školy dokázali počas celej realizácie projektu zabezpečiť vysokú kvalitu vzdelávania, a to aj napriek tomu, že SR trpí nedostatkom kvalifikovaných pedagógov cudzieho jazyka na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému, vo vzdelávaní odbornom, ako aj jazykovom.

Celkovo projekt zabezpečil na území SR 3 325 učiteľov s doplnenou kvalifikáciou o predmet cudzí jazyk, z toho 85 % učiteľov anglického jazyka, 11,7 % nemčinárov, 2,2 % učiteľov ruského jazyka a 1,1 % učiteľov románskych jazykov (francúzština, španielčina a taliančina). Ide o 97% kvalifikovanosť učiteľov prvého stupňa ZŠ v oblasti cudzích jazykov od školského roka 2013/2014. Východiskový

stav bol 0 % kvalifikovaných učiteľov na 1. stupni ZŠ. Dosiahnutý stav od školského roka 2013/2014 je 97 % kvalifikovaných učiteľov na 1. stupni ZŠ.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že kvalifikovaná výučba cudzích jazykov na 1. stupni ZŠ. Využívanie inovovaných metodických materiálov pri ďalšom vzdelávaní učiteľov cudzích jazykov a pri výučbe cudzích jazykov v ZŠ a SŠ Implementácia inovovaných vzdelávacích programov do vzdelávania a prípravy učiteľov cudzích jazykov 1. stupňa ZŠ. Využívanie nových moderných postupov pri vzdelávaní učiteľov cudzích jazykov v rámci ich celoživotného vzdelávania. Povinné využívanie IKT vo výučbe CJ na 1. stupni ZŠ a nových foriem a metód vyučovania ako napr. e-learning. Implementácia modulov kvalitatívneho monitoringu všetkých učiteľov CJ na 1. stupni ZŠ. Ďalšia úzka spolupráca inštitúcií (základné, stredné a vysoké školy spolu s jazykovými centrami) pri implementácii úžitkov projektu do vzdelávania Podpora mobilit, výmenných pobytov, študijných pobytov, vytvorenie spoločných partnerstiev medzi ZŠ doma a v zahraničí pri výučbe CJ na 1. stupni ZŠ. 100% inovácia VŠ prípravy učiteľov Predškolskej a elementárnej pedagogiky ako systémový prvok obsahovej reformy vzdelávania.

11. Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti

Naplniť potreby študentov pre optimálnu prípravu na výkon svojho budúceho povolania tak, aby patrili k najžiadanejším uchádzačom o zamestnanie, a aby získali lukratívnu pracovnú ponuku s perspektívou rastu, je možné len ak sú študijné programy, vzdelávací obsah a motivácia vysokých škôl nastavené a inovované na základe reálnych potrieb trhu práce a podnikania. Pritom spätná väzba zamestnávateľov v reálnom čase je jedným z kľúčových prvkov prispôsobovania študijných programov a vzdelávacieho obsahu potrebám praxe.

Národný projekt prospeje o. i. k podpore prepojenia vysokoškolského vzdelávania a podnikovej praxe prostredníctvom:

- identifikácie a podpory študijných programov, ktoré majú vysoký potenciál dodávať kvalitných absolventov pre tú časť podnikovej praxe, ktorá najvýraznejšie prispieva k HDP – aktuálne a perspektívne;
- využitia prostriedkov na rozšírenie a skvalitnenie praktických častí vzdelávania vysokoškolských študentov – tvorbou siete spolupráce a cieleným akcentom na potrebné kompetencie;
- zavedenia metodiky získavania informácií o potrebách praxe v oblasti počtu vysokoškolákov, ich konkrétnej kvalifikácie a jej konkrétnej kvality, ktorá bude integrovať pohľad zamestnávateľov, prognózu vývoja ekonomiky, skúsenosti absolventov a vysokoškolských programov (projekt sa orientuje priority, kľúčových hýbateľoch rozvoja);
- poskytnutia podpory inováciám kurikúl pre vysoko perspektívne študijné programy po stránke praxou požadovaných vedomostí, zručností a praktickej prípravy;
- poskytnutia podpory úspešným výučbovým centram praxe v podobe materiálneho vybavenia;
- nastavenia vzniknutého systému pre dlhodobú udržateľnosť, nadväzujúc na reálny záujem zamestnávateľov, vysokých škôl a rezortu školstva na tomto spoločnom produkte;
- posilnenia popularizácie a informovanosti o vysokoškolských programoch, ktoré sa ukázu ako vysoko perspektívne a nastavenia systému ako otvoreného novým, ambicióznym študijným programom, ktoré bude prax preferovať.

Od začiatku realizácie projektu 01.06.2013 sa podarilo úspešne nadviazať spoluprácu s vysokými školami a podnikovou sférou a spustil sa proces prepájania potrieb zamestnávateľov s požiadavkami na vzdelávanie vysokoškolských študentov. Identifikovali sa príklady dobrej praxe v rámci spolupráce vysokých škôl a podnikov. Realizovanými popularizačnými opatreniami sa posilnilo povedomie o projekte, v rámci ktorého je možné využiť podporu pre zabezpečenie praktického vzdelávania študentov vysokých škôl v podnikovej praxi.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení realizácie projektu sa predpokladá pokračovanie nadviazanej spolupráce VŠ a súkromného sektora a na jej základe ďalšie prispôsobovanie obsahu. Vypracované metodiky a ďalšie strategické materiály v rámci

projektu poskytnú odporúčania pre dlhodobú udržateľnosť pozitívnych efektov z vytvoreného prepojenia vysokých škôl s praxou. Vytvorená pilotná sieť spolupráce bude slúžiť pre nepretržitý kontakt vysokých škôl s podnikovou praxou, čím sa umožní získavanie potrebných kompetencií študentov pre reálne uplatnenie sa na trhu práce. Zároveň sa popularizáciou docieli zvýšenie záujmu potenciálnych študentov o štúdium tých študijných odborov a študijných programov, ktoré majú reálne využitie pre potreby hospodárskej praxe, čím sa dosiahne pozitívny hospodársky rast SR.

PRIORITNÁ OS 2

1. Ďalšie vzdelávanie učiteľov základných škôl a stredných škôl v predmete informatika

K výstupom národného projektu patria:

- vzdelávací program špecializačného vzdelávania Vyučovanie informatickej výchovy (vzdelávanie úspešne ukončilo 614 frekventantov vzdelávania);
- vzdelávací program kvalifikačného vzdelávania Všeobecno-vzdelávací predmet Informatika (vzdelávanie úspešne ukončilo 165 frekventantov vzdelávania);
- vzdelávací program špecializačného vzdelávania Modernizácia vyučovania informatiky na základných školách a stredných školách (vzdelávania úspešne ukončilo 516 frekventantov vzdelávania).

Učitelia, ktorí sa zúčastnili vzdelávania v rámci aktivity 1.1 boli navrhnutými a odučenými modulmi pripravení na to, aby mohli kvalitne a vysoko odborne vyučovať novo - zavádzaný predmet informatická výchova v 2. až 4. ročníku základnej školy. Učitelia, ktorí vzdelávanie DVUi absolvovali, by však mali byť schopní navrhnúť a zrealizovať vyučovanie informatickej výchovy v týchto ročníkoch. Vďaka kvalitnej príprave vzdelávania DVUi by mali byť pripravení a schopní zvládnuť aj zmeny v oblasti vyučovania informatickej výchovy na svojich školách (nový hardvér, novovznikajúci softvér vhodný na vyučovanie, nové prístupy k vyučovaniu). Mali by dokázať na tieto nové skutočnosti efektívne reagovať a využiť ich pre kvalitnejšie vzdelávanie seba a svojich žiakov. V rámci aktivity 1.2 získalo 199 učiteľov kvalifikáciu pre výučbu informatiky, bolo vytvorených 59 študijných materiálov pre 59 modulov, ktoré učitelia budú môcť a budú vedieť použiť vo výučbe informatiky, učitelia sa stretli s novými metódami vzdelávania, ktoré budú môcť uplatniť vo svojej učiteľskej praxi. Projekt bol podnetom aj pre iných učiteľov, aby sa vzdelávali ďalej a získali aprobáciu pre ďalší predmet – informatiku.

Prínosom projektu, ktorý sa síce objavil ako sekundárny v aktivite 1.3, ale zato nezanedbateľný výstup, je množstvo záverečných prác účastníkov, z ktorých mnohé sú naozaj kvalitné a môžu slúžiť ako pomocný materiál pre mnohých ich kolegov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že vysoké školy budú aj po skončení projektu využívať vzdelávacie programy. Učitelia ZŠ, ako aj SŠ sa budú môcť vzdelávať na VŠ a tak absolvovať tieto programy a tak si rozšíriť svoju kvalifikáciu. Základy týchto pripravených a overených programov budú môcť využiť aj ďalšie VŠ na tvorbu svojich programov. Učitelia tak získajú širšiu možnosť ďalej sa vzdelávať. Výpočtová technika získaná z projektu bude naďalej slúžiť učiteľom a žiakom jednotlivých škôl.

2. Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov

Národný projekt tým, že ponúka široké spektrum vzdelávacích programov a má široko zadefinovanú cieľovú skupinu systematicky rieši ďalšie (kontinuálne) vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Jedným z významných výstupov národného projektu a systémovým nástrojom v regionálnom školstve sú profesionálne štandardy, ktoré sú súčasťou pripravovaných zmien legislatívy.

Význam realizácie národného projektu „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“ spočíva o. i. aj v nasledovnej pridanej hodnote vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov:

- rozvoj ľudských zdrojov v školstve: modernizácia vzdelávacieho procesu v školách realizovaná odborne pripravenými absolventmi štúdií;
- zvyšovanie profesionality učiteľského povolania nastavením procesu kontinuálneho vzdelávania s implementáciou štandardov kvality a nástrojov hodnotenia odborných kompetencií;
- uspokojenie požiadaviek zamestnancov rezortu školstva – ich výberu a dopytu vzdelávacích potrieb s možnosťou získania kreditov a zvyšovania osobného kariérneho rastu a platového zaradenia;
- technologická a materiálna podpora edukačného prostredia v školách (IKT, edukačný portál a nové učebné zdroje);
- vytváranie kvalitného edukačného prostredia s cieľom zvýšiť vedomostnú úroveň žiakov regionálneho školstva (v súlade so závermi PISA a iných hodnotení kvality vzdelávania v SR).

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že MPC je podľa zákona vzdelávacou organizáciou MŠVVaŠ SR SR pre kontinuálne vzdelávanie PZ a OZ. Po ukončení aktivít národného projektu bude MPC pokračovať v tvorbe vzdelávacích programov podľa aktuálnych potrieb školskej praxe, v poskytovaní akreditovaných vzdelávacích programov orientovaných na skvalitnenie profesijných kompetencií PZ a OZ z prostriedkov štátneho rozpočtu. Vybudované kapacity pre vzdelávanie PZ a OZ budú ďalej využívané na tento účel. Sieť lektorov – expertov bude poskytovať vzdelávacie služby podľa potrieb škôl a pedagogickým zamestnancom a OZ, ktorí neboli zapojení do projektu. Z prostriedkov štátneho rozpočtu bude ďalej financovaná prevádzka e-portálu, ktorý obsahuje profesijné štandardy, súbory akreditovaných vzdelávacích programov, inovačné stratégie výučby a digitálne učebné zdroje, e-vzdelávacie programy a metodické materiály. E-portál bude pravidelne priebežne aktualizovaný.

3. KomPrax – Kompetencie pre prax

Národný projekt *KomPrax – Kompetencie pre prax* je zameraný na podporu kvality práce s mládežou prostredníctvom neformálneho vzdelávania. Neformálne vzdelávanie dopĺňa formálne vzdelávanie, ktoré prebieha vo formálnom vyučovacom procese, a pôsobí najmä na rozvoj zručností, schopností a postojov. Zámerom projektu je umožniť mladým ľuďom nadobudnúť také kompetencie, ktoré im nedokáže poskytnúť prostredie školy v dostatočnej miere a potrebujú ich pre úspešné uplatnenie sa na trhu práce a v oblasti práce s mládežou.

Národný projekt prostredníctvom neformálneho vzdelávania umožní mladým aktívnym ľuďom nadobudnúť kompetencie dôležité pre ich budúceho zamestnávateľa, ako aj pre ich život v spoločnosti. Umožní im prevziať zodpovednosť za prostredie v ktorom žijú, reagovať na potreby vo svojom okolí, zorganizovať malý projekt a vďaka tomu si overiť svoje kompetencie aj v praxi. Vďaka pozitívnej skúsenosti zároveň národný projekt motivuje mladých ľudí ďalej na sebe pracovať a tým si rozvíjať najmä sociálno-osobnostné zručnosti (tzv. soft - skills), ktoré sú kľúčové pre úspešné uplatnenie sa v praxi.

Súčasťou projektu je aj budovanie partnerstiev so zamestnávateľmi a inštitúciami formálneho vzdelávania, ktoré vytvoria platformu na spoluprácu medzi jednotlivými organizáciami a inštitúciami a prispejú k uznávaniu prínosu neformálneho vzdelávania v oblasti práce s mládežou. Spoločnosť vďaka projektu získa mladých sebavedomých ľudí s rozvinutými kľúčovými kompetenciami - aktívnych občanov a prínosných zamestnancov alebo budúcich zamestnávateľov. Uznávanie neformálneho vzdelávania v oblasti práce s mládežou navyše prispeje k jeho začleneniu medzi štandardné spôsoby vzdelávania sa a tak ku komplexnému rozvoju mladých ľudí s ohľadom na prípravu do profesionálneho života.

Projekt si dáva za cieľ 2 základné okruhy: rozvoj kompetencií mladých vedúcich, dobrovoľných a profesionálnych pracovníkov s mládežou a cez to rozvoj neformálneho vzdelávania v práci

s mládežou a uznanie prínosu neformálneho vzdelávania v práci s mládežou a zvyšovania kompetencií pre trh práce a budúci život mládeže.

S cieľom dosiahnuť ciele projektu zabezpečujeme vzdelávania mladých vedúcich, dobrovoľných a profesionálnych pracovníkov s mládežou. Títo majú v rámci vzdelávania aj realizáciu vlastného malého projektu do 200,- eur, ktorý poskytuje priestor na posilnenie a overenie nadobudnutých kompetencií. V prípade nadstavbových vzdelávaní sú malé projektové zámery zamerané na aktivity súvisiace so špecifickou témou vzdelávania. Dopad vzdelávacích aktivít je ako na účastníkov vzdelávania, tak aj na samotnú prácu s mládežou a neformálne vzdelávanie v nej, keďže účastníci ako cez svoje malé projekty, tak aj cez ďalšie aktivity po ukončení vzdelávania, diseminujú výsledky vzdelávania a tým rozvíjajú kompetencie mládeže mimo školského prostredia.

Pre potrebu uznávania prínosu neformálneho vzdelávania v práci s mládežou boli vytvorené funkčné partnerstvá v regiónoch, pričom jedným z kľúčových výstupov je „Deklarácia o uznávaní prínosu neformálneho vzdelávania v práci s mládežou“. Táto zaväzuje zainteresovaných uznávať kompetencie nadobudnuté v neformálnom vzdelávaní v práci s mládežou, pričom jej funkčnosť a dopad je v štádiu overovania. Pre potrebu informovania širokej verejnosti bol využitý nástroj súťaže tvorivých prác, ktorá práve prebieha a bola vytvorená databáza, ktorá deklaruje, aké kompetencie účastník získal.

Dopad projektu pre oblasť vzdelávania, ktorú si stanovuje je v posilňovaní kompetencií aktérov neformálneho vzdelávania v práci s mládežou a tým aj kvalitatívny rozvoj práce s mládežou a kvantitatívny rozvoj aktivít v nej. Súčasne posilňuje uznávanie kompetencií získaných cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou, čím sa jeho aktéri stávajú zamestnateľnejšími na trhu práce.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že akceptácia a používanie minimálnych kompetenčných profilov (ďalej len „MKP“) na lídrov v oblasti práce s mládežou budú zabezpečené činnosťou Akreditačnej komisie MŠVVaŠ SR pre špecializované činnosti v práci s mládežou. IUVENTA v spolupráci s poskytovateľmi formálneho a ďalšieho vzdelávania zapracuje vytvorené MKP v do obsahu poskytovaných vzdelávaní pre pracovníkov školských zariadení.

Výskumníci budú ďalej pôsobiť v štruktúrach na podporu výskumu mládeže. Ich potenciál sa bude aj naďalej využívať pri tvorbe politiky postavenej na dôkazoch (evidence - based policy) a jej následné vyhodnocovanie v rámci pravidelných správ pre Európsku komisiu, pre Národnú radu SR a pre podporu rozvoja regionálnych politík voči mládeži. Databáza pre uznanie práce s mládežou bude pravidelne dopĺňaná o absolventov ďalších vzdelávaní. Samotná databáza bude pravidelne propagovaná a prezentovaná. Partneri budú pokračovať v realizácii vzdelávania lídrov v oblasti práce s mládežou. Regionálna samospráva bude motivovaná k zapracovaniu vzdelávacích aktivít do strategických koncepcií a plánov a okružle stoly sa budú opakovať v ročných intervaloch.

4. PRAKTIK – Praktické zručnosti cez neformálne vzdelávanie v práci s mládežou

Reforma školstva v Slovenskej republike sa zameriava na rozvoj vedomostnej spoločnosti. Kým v oblasti formálneho vzdelávania bolo uskutočnených viacero opatrení smerujúcich k zmene tradičného školstva na moderné, v oblasti neformálneho vzdelávania a výchovy absentujú podporné opatrenia k napĺňaniu aktuálnych potrieb (napr. príprava mládeže na prechod zo školy do zamestnania, zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov s mládežou, atď.).

V školských zariadeniach pretrvávajú tradičné spôsoby zabezpečenia záujmových aktivít pre deti a mládež. Schopnosti pracovníkov s mládežou rozvíjať kľúčové kompetencie cez tematické aktivity nie sú dostatočne rozvinuté, nakoľko dlhodobo absentuje vzdelávanie v tematických oblastiach. Výskumy poukazujú na dve základné potreby v oblasti vzdelávania a výchovy a to:

- potrebu inovatívnych prístupov a kreativity pri práci s mládežou,
- zohľadňovanie novo vynárajúcich sa potrieb v skupine detí a mládeže pri realizácii záujmových aktivít pre deti a mládež.

K vzniku národného projektu PRAKTIK viedli neustále narastajúce požiadavky priniesť viac inovatívnych prístupov a kreativity do neformálneho vzdelávania, potreba lepšej prípravy mládeže na prechod zo školy do zamestnania, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce,

potreba využívania potenciálu kľúčových kompetencií mládeže cez záujmové vzdelávanie v práci s mládežou v CVČ, potreba sprostredkovať mladým zadefinované kľúčové témy pre ich vzdelávanie a cez ne zvyšovať ich kompetencie, rozvinutie kompetencií pracovníkov s mládežou, keďže ich úloha je vo vzdelávaní a výchove mládeže nezastupiteľná, ako aj potreba zabezpečenia prenosu skúseností od pracovníkov s mládežou na mládežníckych vedúcich.

Z doposiaľ realizovaných činností mal projekt dopad na identifikáciu inovatívnych prístupov v oblasti práce s mládežou s ohľadom na aktuálne potreby mládeže v jednotlivých krajoch. Súčasne projekt prispel k informovaniu pracovníkov s mládežou o potrebe aktualizácie a inovácie „tradičnej“ práce s mládežou a definoval konkrétne programy, ktoré by mali dosiahnuť danú zmenu. Súčasne bola vytvorená spolupráca s inštitúciami formálneho vzdelávania s cieľom zabezpečiť prechodnosť s neformálnym vzdelávaním.

Národný projekt PRAKTIK:

- podporí systém neformálneho vzdelávania mládeže;
- zvýši a inovuje kvalitu ďalšieho vzdelávania pracovníkov s mládežou a mládežníckych vedúcich s prihliadnutím na špecifické požiadavky našej spoločnosti, špeciálne mladých ľudí;
- vytvorí lepšie prepojenie medzi formálnym a neformálnym vzdelávaním;
- svojou kreativitou splní požiadavku modernej vedomostnej spoločnosti a tým zvýši záujem mládeže o zážitkové učenie;
- vytvorenie 7 tematických centier mládeže v jednotlivých krajoch Slovenska (okrem Bratislavského kraja), každé TCM bude tematicky zamerané na jednu zo 7 zadefinovaných tém v rámci NP PRAKTIK;
- všetky metodické materiály budú nielen počas projektu, ale aj po jeho skončení využívané tak pracovníkmi s mládežou ako aj pedagógmi, a zároveň budú dostupné širokej verejnosti.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že NP vytvorí 7 TCM, ktoré pokryjú expertízou Slovensko. Tematické centrá mládeže sa budú venovať dopravnej výchove zážitkom, globálnej výchove, podpore mentoringu, supervízie a organizačnej príprave aktivít. Kvalita podujatí TCM sa zvýši novou metodikou práce a tým sa zlepší ponuka činnosti TCM. Kvalitné akreditované programy zvýšia záujem mladých ľudí pracovať s mládežou. Posilnené zručnosti zvýšia kvalitu podujatí, ktorých sa zúčastní vyšší počet účastníkov. Zážitkovým tematickým vzdelávaním sa doplní formálne vzdelávanie a tým zlepší zručnosti pre každodenný život mladých. Inovatívne vzdelávanie zvýši konkurencieschopnosť na trhu práce. Tematickými vzdelávaniami NP pripraví absolventov na realizáciu krátkodobých akcií a pobytových podujatí. Komplexnosť vzdelávania podporuje spoluprácu generácií. Vytvorením web stránky s videometodikami bude ponúknutý nástroj na získanie tematického know-how a ich šírením podporená užšia spolupráca so strešnými organizáciami ako Asociácia CVČ, Rada mládeže Slovenska, atď. TCM podporia aj prípravu ďalších metodických materiálov. Spoluprácou s VÚC bude zabezpečené pokračovanie činnosti centier v rámci regionálnej podpory rozvoja práce s mládežou.

5. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania

Prínosom národného projektu je:

- zabezpečenie a umožnenie zvyšovať digitálne kompetencie všetkým pedagogickým zamestnancom materských škôl dodaním techniky na všetky materské školy v SR,
- skvalitnenie manažérskych kompetencií súvisiacich s komplexnou informatizáciou smerom k zabezpečovaniu dlhodobého rozvoja MŠ, v súlade s koncepciou modernej školy 21. storočia,
- inovovanie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov materských škôl v rôznych vzdelávacích oblastiach,
- implementácia inovatívnych metód do edukačnej praxe, nácvikom tvorivých činností na vzdelávacích aktivitách projektu,
- ďalším vzdelávaním podporenie rozvoja systému celoživotného vzdelávania,

- vytvorenie priestoru pre odborné diskusie a výmeny skúseností potrebných pre získanie nových poznatkov a skvalitnenie edukačného procesu prostredníctvom odborných seminárov, konferencií a vzdelávacích podujatí,
- využívanie sekcie portálu na získavanie informácií potrebných na podporu vzdelávania pedagogických zamestnancov MŠ,
- tvorba odborných edukačných materiálov a tým podpora zefektívnenia edukačného procesu MŠ,
- odbornými sťažami získanie informácií a prehľad o najnovších stratégiách predprimárneho vzdelávania členských krajín EÚ a vo svete a vytvorenie priestoru na využitie osvedčených dobrých poznatkov zo zahraničia do procesov predprimárneho vzdelávania v SR,
- aktualizácia štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie, ktorý reflektuje na aktuálne svetové trendy a poznatky získané v rámci odborných stáží,
- absolvovaním vzdelávacích programov umožnenie kariérneho a platového rastu pedagogických zamestnancov,
- zmena u pedagogických zamestnancov materských škôl k pozitívnemu vnímaniu významu kontinuálneho vzdelávania.

Z doposiaľ realizovaných činností mali projektové aktivity dopad na zvýšenie odborných vedomostí o nových metódach a postupoch pri vyučovaní telesnej výchovy pre učiteľov telesnej výchovy s I atestáciou. Prispieva tak k skvalitneniu vyučovacieho procesu a zvýšeniu atraktivity pohybu pre žiakov cez inovatívne metódy. Projekt spracováva tieto nové metódy a prístupy k pohybu do výstupov v podobe publikácií. Zároveň monitoruje úroveň pohybových schopností žiakov základných a stredných škôl.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že multiplikačný efekt projektu sa prejaví na celoštátnej, regionálnej i miestnej úrovni. Akreditované vzdelávacie programy sa stanú súčasťou systému celoživotného vzdelávania učiteľov, naďalej sa bude využívať aj edukačný portál. Vytvorí sa šanca na zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetky deti tým, že sa pri implementácii obsahovej reformy vo všetkých regiónoch bude postupovať spoločne. Zvýši sa kvalita edukačnej praxe, pedagogickí zamestnanci získajú prehľad o najnovších poznatkoch z oblasti pedagogiky a ostatných príbuzných vied. Nadobudnuté digitálne kompetencie im umožnia kvalitnejšie aplikovanie obsahovej reformy do edukačnej praxe, umožnia im používanie inovačných, progresívnych a interaktívnych metód.

6. Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií

Národný projekt svojimi výstupmi a celkovou realizáciou prispieva k napĺňaniu iniciatívy EÚ z hľadiska prepojenia odborného vzdelávania a prípravy na trh práce prostredníctvom identifikácie a popisu kvalifikácií. Tieto aktivity smerujú aj k zvýšeniu relevantnosti a uznávania učenia sa jednotlivcov v kontexte celoživotného vzdelávania.

Dôležitou črtou tohto národného projektu je postupné vytváranie komunikačnej základne medzi vzdelávaním vo všetkých jeho formách so sociálnymi partnermi, predovšetkým partnermi so zamestnávateľskej sféry, keďže títo predstavujú kľúčový prvok pri identifikácii potrieb trhu práce a pretlačenia týchto potrieb do jazyka formálneho aj neformálneho vzdelávania.

Národná sústava kvalifikácií je jedným z nástrojov, ktorý môže pomôcť lepšie sa uplatniť na trhu práce u nás, i v zahraničí. Vytvorením sústavy kvalifikácií a referencovaním k Európskemu kvalifikačnému rámcu im totiž uľahčíme uznávanie kvalifikácií v celej Európe. Národná sústava kvalifikácií súčasne pomôže zosúladiť potreby trhu a obsah vzdelávania a tiež umožní ľuďom získať uznanie ich kvalifikácie, ktorú nadobudli praxou.

Slovenská Národná sústava kvalifikácií prinesie komplexný pohľad na kvalifikačný systém našej republiky, opíše čiastočné aj úplné kvalifikácie a na základe nich stanoví kritériá hodnotenia, ktoré sú potrebné na to, aby človeku mohla byť uznaná kvalifikácia. Cieľom je, aby ľudia, ktorí z akéhokoľvek dôvodu potrebujú mať uznanú kvalifikáciu, pretože to napríklad vyžaduje ich zamestnávateľ ako potvrdenie, že ovládajú to, čo deklarujú, nemuseli sedieť v škole, ak preukázateľne v danej oblasti stanovené obdobie pracovali. Nadobudnutie kvalifikácie sa tak pre občanov SR stáva rýchlejšie a

hlavne pružnejšie. Do určitej úrovne možno takýmto spôsobom postupne naberať jednotky úplnej kvalifikácie a šplhať sa v rebríčku Národného kvalifikačného rámca práve systémom uznávania kvalifikácie. Okrem toho možno s vytvorenou Národnou sústavou kvalifikácií pracovať a na jej základe porovnávať vzdelávacie výstupy, ktoré sa dosahujú rôznymi formami vzdelávania.

Aby vytvorenie a následné využívanie Národnej sústavy kvalifikácií naplnilo očakávania a prinieslo stanovené efekty, vzájomná komunikácia zamestnávateľov a vzdelávacích inštitúcií je v procese jej tvorby nevyhnutná. S cieľom vytvoriť kvalitný národný systém budú do tvorby NSK zapojené aj zamestnávateľské zväzy, združenia, komory, odborové zväzy a ďalšie profesijné zamestnávateľské organizácie. K ďalším zainteresovaným stranám patria odborníci v oblasti trhu práce, odborného školstva a systému celoživotného vzdelávania.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že pozitívnym efektom vytvorených systémových nástrojov bude posilnenie záujmu verejnosti o všetky formy a spôsoby ČŽV. Predpokladáme, že funkčnosť implementácie NKR a NSK v systéme ČŽV bude pozitívnym prvkom a žiadanou formou pri vstupe do zamestnania či zmene zamestnania aj po skončení tohto projektu. Informačný systém bude verejnosti dostupný, dostatočne propagovaný, príručka využívania IS bude verejne dostupná. NKR a NSK bude logický a ucelený systém informujúci o existencii kvalifikácií a o možnostiach ich získania a uznania. NKR a NSK zabezpečia horizontálnu a vertikálnu priestupnosť medzi formálnym, neformálnym a informálnym vzdelávaním a učením sa. Nevyhnutnou podmienkou po skončení projektu je udržiavať obe sústavy funkčné - to znamená sústavne monitorovať situáciu v oblasti povolání a kvalifikácií, identifikovať akúkoľvek zmenu kvalifikácie v danom povolaní, novovytvorené kvalifikácie vo vzťahu k pracovným pozíciám ap. Základným predpokladom udržateľnosti výsledkov projektu je ustanovenie Národnej rady pre vzdelávanie a kvalifikácie ako autoritu monitorujúcu a schvaľujúcu nové kvalifikácie a spolupracujúcu so Sektorovými radami vlády a zamestnávateľmi v tejto oblasti.

7. Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce

K 31.12.2013 bol vytvorený a použitý dotazník na zber spätnej väzby za účelom korekcie monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb a prípadných zistených nedostatkov v rámci reprezentatívnej vzorky v malých a stredných organizáciách, boli pripravené informačné podklady pre tlačové správy týkajúce sa 25 poradenských centier pre dospelých v rámci 7 krajov SR a správa o udelení akreditácií 44 vzdelávacích programov v rámci odborného vzdelávania.

V novembri 2013 došlo k prebraniu 24 e-learningových verzií MVP pre nadobudnutie odbornej spôsobilosti a 2 MVP pre špecifické spôsobilosti. Preberaniu predchádzala fáza testovania a pripomienkovania e-learningových verzií MVP, od decembra 2013 prebieha tvorba odborných a študijných materiálov prostredníctvom členov pracovných skupín. Materiály obsahujú súhrn tém/otázok, ktoré sa najčastejšie opakujú v rámci záverečných skúšok a skúšok odbornej spôsobilosti.

V rámci plánovaných skúšok odbornej spôsobilosti boli vypracované nasledujúce podporné dokumenty/materiály: Skúšobný poriadok, Interný prípis ku skúšobnému poriadku, Správa o priebehu skúšky, Protokol o skúške, Žiadosť na overenie odbornej spôsobilosti a Osvedčenie o získaní kvalifikácie. V rámci odborného vzdelávania členov skúšobnej komisie boli vypracované návrhy Osvedčenia a Menovacieho dekrétu člena skúšobnej komisie. Bola vypracovaná pomocná brožúra pre tútorov, ktorá obsahuje podrobný popis 40 kvalifikácií s cieľom pomôcť v lepšej orientácii a v kompetenciách tvoriacich určitú pracovnú činnosť/pracovnú pozíciu.

K 31.12.2013 prebehlo prebranie e-learningovej verzie MVP Tútor v poradenskom procese pre dospelých v oblasti ďalšieho vzdelávania vrátane príslušných učebných materiálov a multimediálnych didaktických prostriedkov, metodické vedenie PCD prostredníctvom prevádzkových, organizačných, administratívnych a odborných konzultácií, kontinuálna realizácia stretnutí/workshopov tútorov s regionálnymi zamestnávateľmi za účelom poskytnutia informácií o obsahu NP a poskytovanie individuálneho, informatívneho a skupinového poradenstva, uskutočnenie monitorovacích návštev v 25 poradenských centrách, pravidelné spracovávanie Mesačných odborných uzávierok a kontrola predkladaných prezenčných listín z výkonu individuálneho poradenstva a prezenčných listín a zápisníc z workshopov so zamestnávateľmi a školenie diagnostického systému pre tútorov obsahujúceho kvalifikačné štandardy pripravovaných modulových vzdelávacích programov.

Národný projekt prispieva k zvýšeniu účasti dospelých na ďalšom vzdelávaní prostredníctvom rozvoja systému ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých tým, že zabezpečuje kvalitu vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania, kvalitu vzdelávacích inštitúcií, vytvára sieť poradenských inštitúcií a predovšetkým zabezpečuje účasť zamestnávateľov na ďalšom vzdelávaní, čím sa zvýši ich dôvera k systému ďalšieho vzdelávania a tým i dôvera osôb zúčastňujúcich sa na aktivitách v rámci ďalšieho vzdelávania k tomuto systému.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že národným projektom nastavené štandardy kvality ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých budú pravidelne kontrolované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR na základe zákona o celoživotnom vzdelávaní. Budú zároveň vydané ako metodické pokyny k podávaniu žiadostí o akreditáciu vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania. Výstupy taktiež povedú k legislatívnym úpravám, či už novým alebo novelám existujúcich. Vytvorené vzdelávacie programy ďalšieho vzdelávania budú dané k dispozícii všetkým vzdelávacím inštitúciám na ďalšie použitie a na ich základe sa budú vytvárať nové vzdelávacie programy, ktoré bude trh práce potrebovať. Taktiež vytvorené vzdelávacie programy budú poskytnuté úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, ako vzdelávacie programy vhodné pre ich poskytovanie nezamestnaným, samozrejme s možnosťou uznania odbornej spôsobilosti. Vytvorená sieť poradenských centier pre dospelých bude po skončení projektu naďalej využívaná na realizáciu aktivít NÚČŽV.

8. Aktivizujúce metódy vo výchove

V roku 2013 prebiehala prvá etapa evaluácie projektu, do procesu evaluácie je zapojených 200 škôl a školských zariadení, z ktorých bolo na spoluprácu na projekte v roku 2013 zazmluvnených 188.

Do procesu evaluácie sa zapojilo 585 pedagogických a/alebo odborných zamestnancov. Rovnako bol zadefinovaný odborný obsah pre Odborné analýzy zadefinované v projekte, vyšpecifikovaná odborná literatúra a licencie na softvér pre súčasné elektronické vzdelávacie systémy a boli vytvorené kompletne zoznamy odbornej literatúry aj elektronických licencií.

Cieľom projektu je využívať v edukačnom procese moderné interaktívne komunikačné prostriedky pre maximálne využitie vedomostí a interaktívnych digitálnych pomôcok vytvorených v rámci projektu počas a aj po realizácii projektu - pre udržateľnosť výsledkov projektu. Skvalitnenie využívania aktivizujúcich metód výchovy a so zameraním na emocionálnu inteligenciu a mediálnu gramotnosť je predpokladom rozvoja vedomostnej spoločnosti.

Projekt vytvorí akreditovaný vzdelávací program určený pre pedagogických a odborných zamestnancov orientujúcich sa, v rámci štandardných edukačných procesov, najmä na oblasť výchovy a vytvárania hodnotových systémov. Program bude dlhodobo využiteľnou platformou, ktorá sprostredkuje jeho absolventom cenné know-how zozbierané v rámci projektu – a to najmä – z mimorezortných profesionálnych oblastí, ktoré majú potenciál výraznou mierou obohatiť výchovné procesy (médiá, audiovizia, koučing a pod.). V roku 2013 prebiehala príprava akreditovaného vzdelávacieho programu, ktorý bol v procese postúpenia na schválenie akreditačnou komisiou a predpokladá sa, že vzdelávací program bude akreditovaný do júna 2014.

Cieľové skupiny aktivity 1.1 a 1.2 majú výrazný vplyv na kvalitu výchovnovzdelávacieho procesu na predprimárnom, základnom a strednom stupni výchovného a vzdelávacieho systému. Najcennejšími výstupmi z projektu sú kvalifikované ľudské zdroje, ktoré svojim ďalším pôsobením v pedagogickej a odbornej praxi samé o sebe predstavujú najprírodzenejší prvok udržateľnosti výstupov z projektu. V rámci prínosov projektu vo vzťahu k ľudským zdrojom z projektom určeného okruhu pedagogických a odborných zamestnancov je cenným – nespochybniteľne trvalo udržateľným výstupom najmä odbúranie rešpektu, vypestovanie návyku a nadstavenie nadštandardných užívateľských zručností vo vzťahu k využívaniu moderných digitálnych technológií a komunikačných systémov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že novovytvorený akreditovaný vzdelávací program „Aktivizujúce metódy vo výchove“ sa stane stabilnou súčasťou vzdelávacích programov pre školy a školské zariadenia. Ciele vyplývajúce z realizovaných analýz

budú dlhodobým zdrojom konkrétnych rozvojových aktivít v daných oblastiach výchovy. Školy a školské zariadenia, ktorých PZ a OZ budú zapojení do vzdelávania, budú dovybavené interaktívnymi tabuľami pre efektívne a profesionálne využívanie interaktívnych digitálnych pomôcok, ktoré sú súčasťou Edukačných balíčkov vytvorených v rámci projektu, s cieľom zintenzívniť využívanie aktivizujúcich metód vo výchove v rámci edukačných procesov. Zamestnanci v oblasti vzdelávania a výchovy, zúčastnení na projekte získajú schopnosť využívať know-how a impulzy z externého prostredia a zahraničia, ako aj schopnosť aplikovať ich v riešení problémov a výziev v rezorte školstva.

PRIORITNÁ OS 3

1. Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít

V rámci národného projektu bolo k 31.12.2013 8 akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania, vytvorených 14 učebných zdrojov, vzdelávaciu činnosť ukončilo 537 frekventantov, ďalších 4 520 frekventantov je zapojených do procesu vzdelávania, 20 797 žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít zapojených do realizácie aktivít projektu, implementácia CVS prebieha na 200 ZŠ v počte 1 850 záujmových útvarov, a pod.

Prínosom národného projektu, súvisiacim s realizáciou uvedených programov kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov, je dosiahnutý významný posun v tvorbe Školských vzdelávacích programov, zaradením voliteľných predmetov, ktoré svojim obsahom, zameraním a aplikáciou nových vyučovacích metód a postupov, s využitím novovytvorených UZ, významne menia prístup, záujem a aktivitu žiakov z MRK vo výchovno-vzdelávacom procese. Uvedené zmeny majú pozitívny dopad nielen na dochádzku žiakov na vyučovanie, ale aj celkovú klímu školy.

Cieľom projektu bolo podporiť efektívnu implementáciu pedagogického modelu školy s CVS a modernizovať vyučovací proces na zapojených ZŠ prostredníctvom IKT technológií (nákupu 400 interaktívnych systémov). Ako podpora implementácie CVS boli na 200 ZŠ vydané didaktické pomôcky v kategóriách: záhradnícke potreby, kuchynka, hudobné nástroje, spoločenské hry, športové potreby, spotrebný materiál, hrnčiarske kruhy a pece, šitie, knihy, kreativita a výtvarný materiál.

Realizácia projektu prispela k zvyšovaniu úrovne vzdelanosti priamo a nepriamo skvalitnením vzdelávacích služieb, ktoré poskytujú pedagogickí a odborní zamestnanci na školách s vysokým zastúpením žiakov pochádzajúcich z MRK. Zlepšovanie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov pre kvalitnú edukáciu tejto špecifickej cieľovej skupiny je pilierom projektu a následných zmien v ich školskej úspešnosti. Celodenný výchovný systém umožnil účinný rozvoj žiakov z MRK aj mimo vyučovania, vrátane voľno-časovej starostlivosti a poskytol možnosť doplnenia základného vzdelania v rámci špecifického vzdelávacieho programu pre žiakov, ktorí neukončili ZŠ. UZ vytvorené pre túto cieľovú skupinu majú pomôcť rozvoju osobnosti týchto žiakov v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti a prispieť k vytváraniu inkluzívneho prostredia v triedach a školách počas implementácie celodennej výchovnej starostlivosti a podporiť školskú úspešnosť žiakov a ich záujem o vzdelávanie.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu bude pedagogický model školy s celodenným výchovným systémom implementovaný na zapojených základných školách a poskytnutý ako príklad dobrej praxe základným školám s vysokou koncentráciou žiakov pochádzajúcich z MRK. Generovanie pridanej hodnoty vo výsledkoch aktivít aj po ukončení projektu je založené na vytvorenom legislatívnom prostredí (zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a zákon o výchove a vzdelávaní, jeho vykonávacích predpisoch), nových partnerstvách škôl. PZ a OZ - absolventi vzdelávania budú schopní ako multiplikátori na školách podporovať inklúziu žiakov z MRK. Vytvorené a akreditované programy kontinuálneho vzdelávania budú aj po ukončení projektu poskytovať vzdelávanie ďalším účastníkom. Pridanou hodnotou budú vytvorené UZ pre žiakov, ktoré budú využívať nasledujúce ročníky žiakov. Vyškolení PA budú využívať svoje poznatky a skúsenosti z implementácie pedagogického modelu

školy s CVS v pedagogickej praxi. V rámci projektu bude vytvorená štúdia implementácie a udržateľnosti, ktorá bude obsahovať nielen analýzu existujúceho legislatívneho prostredia v čase trvania národného projektu, ale predovšetkým odporúčania pre decíznu sféru.

2. Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy

V rámci aktivity 1.1 bola realizovaná v mesiaci marec – apríl 2013 analýza vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Názory a skúsenosti pedagogických a odborných zamestnancov jasne hovoria o ich vzdelávacích potrebách a zároveň nepriamo poukazujú na kvalitu ich práce a tiež naznačujú potreby detí z MRK.

Pri realizácii kvalitatívneho aj kvantitatívneho výskumu prijímateľ zistil, že MŠ a ich personálne obsadenie – učiteľky sú vo väčšine prípadov dostatočne pripravené na výchovu a vzdelávanie týchto detí hlavne po osobnostnej stránke a na etnické rozdiely medzi deťmi nereflektujú. Skôr vidia veľké rozdiely medzi rómskymi a nerómskymi deťmi v negatívnom vplyve rodinného prostredia na ich výchovu. Tu vidíme práve priestor pre MŠ v ich možnom vplyve zmierniť tieto sociálne, rodinné a ekonomické dopady na dieťa. Podľa prijímateľa sa však dieťa z MRK do MŠ ani nedostane z viacerých dôvodov: jednak sú MŠ kapacitne preplnené, t. j. počty MŠ a ich kapacity pre prijímanie detí sú nedostačujúce. Dieťa z MRK sa do MŠ nedostane aj z dôvodu takého, že pri prijímaní detí do MŠ sú uprednostňované deti nerómske a to hlavne z dôvodu tlaku nerómskych rodičov. V prípade, že sa MŠ nenachádza v blízkosti segregovaného osídlenia (vzdialeného od obce), je fyzická vzdialenosť ďalšou prekážkou v jej dostupnosti pre rómske deti z osídlenia. Podmienky navštevovať MŠ dieťaťu často nevytvorí ani vlastná rodina z rôznych dôvodov – hl. ekonomických a nevnímania potreby predprimárneho vzdelávania dieťaťa ako základ jeho učenia sa v budúcnosti.

Z výskumných zistení vyplýva, že pre zvýšenie kvality vzdelávania detí v MŠ, súčasne pre zvýšenie ich pripravenosti na nástup do základnej školy a tým aj pre elimináciu zaraďovania detí do špeciálnych škôl je potrebné naplňať tieto potreby pedagogických zamestnancov:

- rozširovať didaktické a metodické vedomosti učiteľov, ktoré im umožnia naplňať filozofiu aj prax sociálnej inklúzie detí z MRK v MŠ a tiež rozširovať vedomosti o postupoch a spôsoboch inkluzívnej edukácie pri 100% naplnenosti až preplnenosti počtu detí v triedach;
- zamestnávať asistentov učiteľa, ktorý deťom z MRK pomôžu prekonávať sociálne, kultúrne a komunikačné bariéry;
- spolupracovať s podporným servisom odborných zamestnancov a iných subjektov a inštitúcií priamo v teréne MŠ;
- mať právne vymedzenú systémovú pomoc zo strany zodpovedných subjektov a inštitúcií v poradenskom, sociálnom a mimovládnom sektore pri riešení sociálneho a kultúrneho znevýhodňovania detí z MRK.

Z výsledkov analýzy vyplynulo, že motivácia učiteľov k inkluzívnemu vzdelávaniu stojí na ich pomerne silných vnútorných postojoch, no ich práca s deťmi z MRK, ktorá je sťažená už spomínanými dôvodmi, nie je patrične ohodnotená tak spoločensky, ako aj finančne.

Z výskumných zistení v časti vzdelávacie potreby odborných zamestnancov vyplynulo, že odborní zamestnanci potrebujú diagnostické nástroje na objektívne diagnostikovanie detí z MRK, terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov učiteľa, ktorí odborným zamestnancom pomôžu lepšie pracovať pri poskytovaní odbornej pomoci a starostlivosti deťom a rodinám z MRK a právne vymedzenú systémovú pomoc zo strany zodpovedných subjektov a inštitúcií v poradenskom, sociálnom a mimovládnom sektore pri riešení sociálneho a kultúrneho znevýhodňovania detí z MRK.

Za dôležité považuje Prijímateľ to, že v prípade štátnych zariadení existuje nepomer odborného personálneho zabezpečenia vo vzťahu k počtu MŠ, ktoré sú v územnej pôsobnosti daných pracovísk. Ďalej odborní zamestnanci často reflektovali na prekážky v poskytovaní kvalitnej a včasnej psychologickej, špeciálno-pedagogickej a sociálno-pedagogickej starostlivosti v odmietaní spolupráce na strane rodičov.

Všetky uvedené zistenia kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu v „Analýze vzdelávacích potrieb slúžili ako východisko pre tvorbu akreditovaných programov kontinuálneho vzdelávania, ktoré bude MPC realizovať (jeden inovačný vzdelávací program pre pedagogických zamestnancov a jeden aktualizálny vzdelávací program pre odborných zamestnancov) a pre tvorbu štyroch UZ.

MPC vybralo 110 MŠ, ktoré navštevujú deti z MRK resp. sú umiestnené v lokalite, v ktorej žijú príslušníci marginalizovanej rómskej komunity. Na týchto MŠ bude počas dvoch školských rokov implementovaný IMV za pomoci ostatných podaktivít.

IMV pozostáva z viacerých častí, z ktorých pre samotnú inkluzívnu prax MŠ má asi najväčší význam časť, ktorá pojednáva princípy tvorby inkluzívneho kurikula na predprimárnom stupni školskej sústavy a Model tvorby inkluzívne zameraného školského vzdelávacieho programu (ŠkVP).

Podľa spomínaných princípov a modelu tvorby si každá MŠ vytvorí na mieru ušitý ŠkVP, ktorý bude reflektovať jednak na potreby samotnej materskej školy ale aj potreby detí a ich rodičov či komunity. Na tomto mieste vidíme prínos takto vytvorených ŠkVP k eliminácii zaraďovania detí do špeciálnych škôl, pretože bude umožňovať podľa potrieb rozšíriť obsah vzdelávania k cieľenej príprave na vstup do základnej školy, k stimulácii potrebných psychických čiastkových funkcií detí k učeniu sa a ku kompenzácií nepodnetnosti rodinného prostredia. Inkluzívne zamerané ŠkVP podľa nášho modelu ďalej otvoria priestor pre efektívnu spoluprácu s rodinou, s komunitou, ale aj s Centrami pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie prípadne s Centrami špeciálno-pedagogického poradenstva. Takto podložená spolupráca prinesie zlepšenie komunikácie medzi uvedenými subjektmi, zlepšenie všetkých subjektov na participácii vo výchove a vzdelávaní týchto detí a tým aj zvýšenie počtu detí z MRK v MŠ a dostatočnú školskú pripravenosť.

Spomínaná spolupráca je rozšírená o prijatie asistenta učiteľa do MŠ, ktorý bude nápomocný hlavne pri odstraňovaní sociálnych a komunikačných bariér detí a rodičov z MRK voči inštitúcii a verejnosti. Mzdy asistentov učiteľa sú refundované z finančných prostriedkov NP počas jeho trvania. Z celkového počtu už prijatých 110 asistentov je 82 % rómskeho pôvodu a tým aj komunikuje v rómskom jazyku. Tento fakt považuje prijímateľ za veľmi pozitívny a dôležitý hlavne smerom k redukovaniu jazykovej bariéry. Znalosť slovenčiny u časti detí z MRK je pri nástupe do MŠ nedostatočná a výrazne komplikuje ich adaptáciu, no na druhej strane popri prispôbení výchovy a vzdelávania v slovenskom jazyku je potrebné zväziť aj rôzne formy integrácie rómskeho jazyka do edukačného procesu, pričom práve rómsky komunikujúci asistent bude veľkým prínosom.

Keďže vzdelávanie v MŠ nie je povinné a najmä deti z MRK v ňom chýbajú, mnohé prichádzajú do kontaktu so školou až vo veku nástupu na povinnú školskú dochádzku. V tomto období sa však vynára množstvo javov, ktoré ovplyvňujú zaradenie/nezaradenie dieťaťa do špeciálnej školy, prípadne následné zlyhanie v bežnej škole: slabá či žiadna komunikácia vo vyučovacom jazyku a tým neschopnosť porozumenia, neosvojenie si základných zručností z oblasti hygieny, samoobsluhy, grafomotoriky a iné, neschopnosť zvládnuť povinnosť, emocionálna labilita a pod. Tieto javy sa stávajú dôvodom začlenenia dieťaťa do špeciálnej školy. Ďalším existujúcim problémom je nedostatok základných škôl v blízkosti komunit a k tomu pridružené vnímanie vzdelania detí rodičmi ako nepodstatné. Tieto fenomény sa pokúsi odstrániť osvetový program v rámci NP, ktorý je určený rodičom detí z MRK, ich deťom predškolského veku ale aj zamestnancom štátnej správy a samosprávy pracujúci s MRK. K osvetovému programu bude vytvorený jeden UZ. Od realizácie osvetového programu prijímateľ očakáva zvýšenie povedomia rodičov a zamestnancov štátnej správy a samosprávy o prínose IMV pre budúcu školskú úspešnosť detí, zvýšenie záujmu o predprimárne vzdelávanie detí u rodičov, zmena postojov rómskej komunity ako celku ku vzdelávaniu v MŠ a k vzdelávaniu všeobecne a v konečnom dôsledku predchádzať segregácii. Prijímateľ zdôrazňuje veľký potenciál osvetového programu hlavne smerom k rodičom a k zvýšeniu ich vnútornej motivácie ku vzdelávaniu detí, čo môže mať efektívny dopad na zníženie počtu detí z MRK v špeciálnych školách. Dôvodom absencie detí z MRK v MŠ sú nedostatočné kapacity týchto škôl. Často však je problémom ich obmedzená dostupnosť - nedostatok finančných prostriedkov na dopravu. NP túto prekážku pomáha riešiť - 200 až 250 deťom budú nahradené náklady spojené s cestovaním do/z vzdialených rómskych komunit do spádových MŠ.

Iné, ďalšie podaktivity realizované v rámci NP: realizácia max. 10 výletov s edukačným a výchovným zameraním pre každú MŠ, výmenné návštevy a vymieňane si dobrej praxe medzi MŠ, zverejňovanie príkladov najlepšej praxe a skúseností s implementáciou IMV na web sídle, vytváranie UZ pedagogickými zamestnancami, pôsobenie konzultantov – tútorov v MŠ pri implementácii IMV a

využívanie didaktického balíčka ako podpory implementácie IMV a modernizácie edukačného procesu.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu bude inkluzívny model vzdelávania implementovaný v zapojených MŠ a bude poskytnutý ako príklad dobrej praxe MŠ, ktoré navštevujú deti z MRK resp., ktoré sa nachádzajú v obciach/mestách s výskytom MRK. Zárukou udržateľnosti budú vyškolení PZ, OZ, ako aj materiálno-technické vybavenie ostávajúce v zapojených MŠ (interakt. systémy, didakt.vybavenie). Generovanie pridanej hodnoty vo výsledkoch aktivít aj po ukončení projektu je založené aj na vytvorení legislatívnom prostredí (obsah ŠtVP), aktívnej participácii zúčastnených subjektov – MŠ, nových partnerstvách a elektron. prostriedkoch zdieľania vytvorených ŠKVP, nových UZ a metodík, ich zdokonaľovania.

PZ a OZ, ktorí absolvujú vzdelávanie v rámci projektu budú schopní ako multiplikátori na svojich školách a organizáciách podporovať inklúziu detí z MRK. V rámci inkluzívneho modelu vzdelávania vytvorená analýza existujúceho stavu bude obsahovať nielen analýzu existujúceho legislatívneho prostredia v čase trvania projektu, ale predovšetkým návrhy koncepčného a legislatívneho charakteru, ktoré budú slúžiť decíznej sfére na prijatie následných opatrení, ktoré umožnia systémovo podporiť udržateľnosť projektových cieľov aj po ukončení implementácie NP.

3. Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí

V rámci národného projektu má prijímateľ zámer využiť príležitosť na zefektívnenie činnosti systému výchovného poradenstva a prevencie: modernizáciou jeho materiálno-technického vybavenia, doplnením metodík, metodologických nástrojov, nových odborných zdrojov, vybavením odborných knižníc škôl a školských zariadení, vytvorením digitálnej aplikačnej platformy VÚDPaP pre systém výchovného poradenstva a prevencie, vývojom nových metodologických nástrojov, postupov, adaptáciou zahraničných metodík, ďalším vzdelávaním pedagogických a odborných zamestnancov systému výchovného poradenstva a prevencie, a to nielen bežnou prezenčnou formou, ale aj dištančne prostredníctvom digitálnej aplikačnej platformy, propagáciou odborných poradenských služieb systému výchovného poradenstva a prevencie medzi rodičmi, širokou verejnosťou, sprístupnením poradenských služieb, znížením strachu rodičov (obáv zo „stigmatizácie“) z využitia poradenských služieb pre ich deti; zvýšenie sociálneho statusu odborných poradcov v systéme výchovného poradenstva a prevencie, vytvorením digitálnej aplikačnej platformy VÚDPaP pre systém výchovného poradenstva a prevencie sa významne vyjde v ústrety skupine detí so zdravotným znevýhodnením a ich rodičom, zlepšením interdisciplinárnej spolupráce v systéme výchovného poradenstva a prevencie, tiež medzi jednotlivými poradenskými zariadeniami, medzi Centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Centrami špeciálno-pedagogického poradenstva a výchovnými poradcami v školách, nemenej významným výsledkom projektu bude zlepšenie informovanosti žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a ich rodičov o svete práce, o možnostiach výberu zo zaujímavých študijných a učebných odborov, ako aj ich aktuálnosť a prepojenosť s požiadavkami trhu práce, o možnostiach profesionálneho uplatnenia sa v dospelosti.

Prijímateľ má s národným projektom ambiciózne ciele, ako uľahčiť sociálnu integráciu, optimalizovať vývin žiakov so ŠVVP s využitím služieb efektívneho výchovného poradenstva a účinnej prevencie pred sociálnou patológiou. Prijímateľ má záujem skvalitniť poradenstvo pre žiakov (a ich rodičov) aj pri profesionálnom rozhodovaní, čím sa zvýši zamestnateľnosť mladých ľudí (prevencia pred nezamestnanosťou v dospelosti, osobitne pred dlhodobou nezamestnanosťou). Prostredníctvom podpory a integrácie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do spoločnosti, na trh práce v zmysle potrieb vedomostnej spoločnosti sa celkovo zvýši aj dlhodobá konkurencieschopnosť SR.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme predpokladať vysokú udržateľnosť a disemináciu výstupov projektu, nakoľko investície času a prostriedkov (NFP) sa budú týkať ustálených verejných inštitúcií, poradenského systému v školstve (VÚDPaP, zariadenia výchovného poradenstva a prevencie), ktorý je dostupný všetkým bez ohľadu na ich sociálno-ekonomický status. Metodické inovácie, moderné metodologické nástroje, nové učebné a informačné

zdroje a v neposlednom rade zvýšená kvalifikácia poradenských pracovníkov budú dlhodobo využiteľné vo verejnom záujme – v efektívnom výchovnom poradenstve a prevencii v oblasti kompenzácie porúch učenia, zdravotného znevýhodnenia, porúch správania žiakov, príp. zdravotného znevýhodnenia a v oblasti optimalizácie ich profesionálneho rozhodovania sa, pri zvyšovaní ich zamestnateľnosti, pri efektívnom vstupe a uplatnení sa na trhu práce, pri prevencii pred nezamestnanosťou (hlavne dlhodobou).

PRIORITNÁ OS 4

1. Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Koncepciou vyučovania cudzích jazykov na základných a stredných školách

Pridaná hodnota projektu:

- podpora vzdelávania učiteľov v oblasti celoživotného vzdelávania na celom území SR najmä v ekonomicky najmenej rozvinutých regiónoch a zvýšenie konkurencieschopnosti regiónov;
- zvýšenie kvality edukačného systému SR;
- výhľadovo zabezpečenie dostatočných jazykových kompetencií absolventov stredných škôl;
- zvýšenie mobility odborníkov v oblasti vzdelávania;
- zvýšenie kredibility hodnotenia výsledkov vzdelávania v oblasti cudzích jazykov SR;
- aktívna participácia SR pri vytváraní viacjazyčnej a multikultúrnej Európy v súlade s odporúčaniami Európskej komisie a participácia SR na tvorbe jazykovej politiky EÚ.

V rámci projektu sa vyškolili odborníci pre tvorbu najmodernejších evalvačných nástrojov pre hodnotenie jazykových kompetencií na úrovni SERR pre jazyky. Poskytol tiež akreditované študijné programy pre získanie kvalifikačného predpokladu v predmete cudzí jazyk so zameraním na cieľovú skupinu detí mladšieho školského veku.

Vytvoril sa organizačno-vzdelávací portál www.educj.sk pre participujúcich pedagógov v projekte. Zabezpečila sa rozsiahla medzinárodná spolupráca pre participujúcich pedagógov napr. sprístupnenie a využívanie základných nástrojov Rady Európy pre skvalitnenie jazykového vzdelávania - SERR pre jazyky, EPI a pod. V roku 2013 národný projekt naplnil 100 % stanovených cieľov a zásadne prispel ku skvalitneniu cudzojazyčného vzdelávania v primárnom stupni vzdelávania v SR.

Projekt technicky a odborne vybavil všetky participujúce školy, vrátane univerzít, v projekte – dataprojektory, notebooky, jazykové a odborné softvéry, rozsiahle učebnicové fondy pre učiteľov, množstvo odbornej literatúry pre pedagógov.

Ďalej projekt umožnil vytvoriť návrh opisu študijného odboru predškolská a elementárna pedagogika s cieľom získania a udržania 100% kvalifikovanosti v predmete cudzí jazyk na 1. stupni ZŠ.

Projekt vytvoril univerzitné projektové kancelárie na 9 vysokých školách pedagogického zamerania, ako aj technického zamerania. Všetky vysoké školy dokázali počas celej realizácie projektu zabezpečiť vysokú kvalitu vzdelávania, a to aj napriek tomu, že SR trpí nedostatkom kvalifikovaných pedagógov cudzieho jazyka na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému, vo vzdelávaní odbornom, ako aj jazykovom.

Celkovo projekt zabezpečil na území SR 3 325 učiteľov s doplnenou kvalifikáciou o predmet cudzí jazyk, z toho 85 % učiteľov anglického jazyka, 11,7 % nemčinárov, 2,2 % učiteľov ruského jazyka a 1,1 % učiteľov románskych jazykov (francúzština, španielčina a taliančina). Ide o 97% kvalifikovanosť učiteľov prvého stupňa ZŠ v oblasti cudzích jazykov od školského roka 2013/2014. Východiskový stav bol 0 % kvalifikovaných učiteľov na 1. stupni ZŠ. Dosiahnutý stav od školského roka 2013/2014 je 97 % kvalifikovaných učiteľov na 1. stupni ZŠ. V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že kvalifikovaná výučba cudzích jazykov na 1. stupni ZŠ. Využívanie

inovovaných metodických materiálov pri ďalšom vzdelávaní učiteľov cudzích jazykov a pri výučbe cudzích jazykov v ZŠ a SŠ. Implementácia inovovaných vzdelávacích programov do vzdelávania a prípravy učiteľov cudzích jazykov 1. stupňa ZŠ. Využívanie nových moderných postupov pri vzdelávaní učiteľov cudzích jazykov v rámci ich celoživotného vzdelávania. Povinné využívanie IKT vo výučbe CJ na 1. stupni ZŠ a nových foriem a metód vyučovania ako napr. e-learning. Implementácia modulov kvalitatívneho monitoringu všetkých učiteľov CJ na 1. stupni ZŠ. Ďalšia úzka spolupráca inštitúcií (základné, stredné a vysoké školy spolu s jazykovými centrami) pri implementácii úžitkov projektu do vzdelávania. Podpora mobilít, výmenných pobytov, študijných pobytov, vytvorenie spoločných partnerstiev medzi ZŠ doma a v zahraničí pri výučbe CJ na 1. stupni ZŠ. 100% inovácia VŠ prípravy učiteľov Predškolskej a elementárnej pedagogiky ako systémový prvok obsahovej reformy vzdelávania.

2. Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania

Prínosom národného projektu je:

- zabezpečenie a umožnenie zvyšovať digitálne kompetencie všetkým pedagogickým zamestnancom materských škôl dodaním techniky na všetky materské školy v SR,
- skvalitnenie manažérskych kompetencií súvisiacich s komplexnou informatizáciou smerom k zabezpečovaniu dlhodobého rozvoja MŠ, v súlade s koncepciou modernej školy 21. storočia,
- inovovanie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov materských škôl v rôznych vzdelávacích oblastiach,
- implementácia inovatívnych metód do edukačnej praxe, nácvikom tvorivých činností na vzdelávacích aktivitách projektu,
- ďalším vzdelávaním podporenie rozvoja systému celoživotného vzdelávania,
- vytvorenie priestoru pre odborné diskusie a výmeny skúseností potrebných pre získanie nových poznatkov a skvalitnenie edukačného procesu prostredníctvom odborných seminárov, konferencií a vzdelávacích podujatí,
- využívanie sekcie portálu na získavanie informácií potrebných na podporu vzdelávania pedagogických zamestnancov MŠ,
- tvorba odborných edukačných materiálov a tým podporenie zefektívnenia edukačného procesu MŠ,
- odbornými stážami získanie informácií a prehľad o najnovších stratégiách predprimárneho vzdelávania členských krajín EU a vo svete a vytvorenie priestoru na využitie osvedčených dobrých poznatkov zo zahraničia do procesov predprimárneho vzdelávania v SR,
- aktualizácia štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie, ktorý reflektuje na aktuálne svetové trendy a poznatky získané v rámci odborných stáží,
- absolvovaním vzdelávacích programov umožnenie kariérneho a platového rastu pedagogických zamestnancov,
- zmena u pedagogických zamestnancov materských škôl k pozitívnemu vnímaniu významu kontinuálneho vzdelávania.

Z doposiaľ realizovaných činností mali projektové aktivity dopad na zvýšenie odborných vedomostí o nových metódach a postupoch pri vyučovaní telesnej výchovy pre učiteľov telesnej výchovy s I atestáciou. Prispieva tak k skvalitneniu vyučovacieho procesu a zvýšeniu atraktivity pohybu pre žiakov cez inovatívne metódy. Projekt spracováva tieto nové metódy a prístupy k pohybu do výstupov v podobe publikácií. Zároveň monitoruje úroveň pohybových schopností žiakov základných a stredných škôl.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že multiplikačný efekt projektu sa prejaví na celoštátnej, regionálnej i miestnej úrovni. Akreditované vzdelávacie programy sa stanú súčasťou systému celoživotného vzdelávania učiteľov, naďalej sa bude využívať aj edukačný portál. Vytvorí sa šanca na zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetky deti tým, že sa pri implementácii obsahovej reformy vo všetkých regiónoch bude postupovať spoločne.

Zvýši sa kvalita edukačnej praxe, pedagogickí zamestnanci získajú prehľad o najnovších poznatkoch z oblasti pedagogiky a ostatných príbuzných vied. Nadobudnuté digitálne kompetencie im umožnia

kvalitnejšie aplikovanie obsahovej reformy do edukačnej praxe, umožnia im používanie inovačných, progresívnych a interaktívnych metód. Po ukončení projektu sa MPC zapojí do ďalších projektových aktivít čím vznikne priestor na zabezpečenie udržateľnosti výsledkov projektu a šírenia osvedčenej praxe.

3. Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách

Aktivity projektu boli ukončené v súlade s podrobným popisom 30. novembra 2013. Základný cieľ projektu, ktorým bolo pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy, inovovať a modernizovať obsah, metódy a výstupy vyučovacieho procesu, zvyšovať podiel učiteľov participujúcich na programoch ďalšieho vzdelávania s cieľom získania a rozvoja ich kompetencií potrebných pre vedomostnú spoločnosť a v projekte nadobudnuté vedomosti odovzdávať aj ďalším kolegom, ktorí vzdelávanie neabsolvovali, sa podarilo dosiahnuť.

V Bratislavskom kraji sa do projektov zapojilo 112 stredných škôl, ktorým bola výpočtová technika dodaná z prostriedkov ŠR.

Do vzdelávania zameraného na rozvoj IKT zručností, vlastnej digitálnej gramotnosti, pripravenosti učiteľa v oblasti využívania modernej didaktickej techniky a na rozvoj ich poznania v oblasti využitia IKT v konkrétnom predmete sa zapojilo 317 učiteľov stredných škôl z Bratislavského kraja, ktorí jednak využívajú pri práci so žiakmi poznatky získané absolvovaním jednotlivých modulov vzdelávania a vytvorený moderný e-obsah pre jednotlivé predmety, ale zároveň pôsobia na školách ako nositelia moderných prvkov vzdelávania a svoje skúsenosti a poznatky odovzdávajú kolegom, ktorí sa projektu nezúčastnili. V projekte vytvorený vzdelávací program bol v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov akreditovaný ako špecializačné kontinuálne vzdelávanie a tak úspešní absolventi, ktorí absolvovali obhajobu záverečnej práce a skúšku, môžu na školách pôsobiť ako špecialisti na modernizáciu vzdelávania s podporou IKT.

Veľkým prínosom pri plnení cieľov projektu pripraviť skupinu inovatívnych učiteľov - multiplikátorov pre nové kompetencie práce vo vyučovacom procese sú aj v projektoch vytvorené sady metodických učebníc, ktoré sú vysoko hodnotené tak absolventmi projektu, ostatnými učiteľmi, ako aj odborníkmi s VŠ a z mnohých škôl bola niekoľkokrát vznesená požiadavka dodať na každú školu aspoň jednu kompletnú sadu týchto učebníc. V neposlednej miere je prínosom aj veľké množstvo v projekte vytvorených inovatívnych didaktických pomôcok, inovatívnych materiálov, interaktívnych animácií, pracovných listov, prezentácií, video návodov a iných učebných pomôcok, ktoré majú učitelia k dispozícii v Digitálnej knižnici a môžu ich používať pri príprave vyučovacích hodín.

Celkovo je možné projekt hodnotiť z hľadiska plnenia cieľov, ktoré boli stanovené priamym zadáním, ako úspešný. Všetky merateľné ukazovatele výsledku boli splnené. Z prostriedkov alokovaných v projekte sa zlepšilo vybavenie do projektu zapojených škôl výpočtovou technikou, ale najmä prostredníctvom učiteľov, ktorí sa zapojili do vzdelávacích aktivít projektu sa podarilo jednak inovovať obsah a metódy vyučovacieho procesu v danom predmete, zároveň zvýšiť podiel pedagógov participujúcich na ďalšom vzdelávaní a tak prispievať k postupnej premene tradičnej školy na modernú školu 21. storočia, zaujímavejšiu tak pre žiakov, ako aj pedagógov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu, bude školská reforma na SŠ pokračovať. Učitelia vyškolení v národnom projekte budú pomáhať na školách vzdelávať ostatných učiteľov, pri zavádzaní nových metód vyučovania s používaním IKT v modernej škole 21. storočia. Implementácia aktivít pilotného projektu v modernizácii vzdelávania je dôležitým predpokladom a súčasťou kontinuálneho pokračovania a skvalitňovania modernizácie vzdelávania a kvality výstupov vzdelávania pre rozvoj znalostnej ekonomiky a konkurencieschopnosti na európskom trhu práce. Výstupy projektu (experimentálny digitálny obsah, nové metodiky a modely hodín s IKT) bude analyzované a spracované ako odporúčania pre ďalšie vzdelávacie projekty v OP Vzdelávanie.

4. Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách

Aktivity projektu boli ukončené v súlade s podrobným popisom 30. novembra 2013. Základný cieľ projektu, ktorým bolo pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy, inovovať a modernizovať obsah, metódy a výstupy vyučovacieho procesu, zvyšovať podiel učiteľov participujúcich na programoch ďalšieho vzdelávania s cieľom získania a rozvoja ich kompetencií potrebných pre vedomostnú spoločnosť a v projekte nadobudnuté vedomosti odovzdávať aj ďalším kolegom, ktorí vzdelávanie neabsolvovali, sa podarilo dosiahnuť.

Do projektov sa zapojilo 2032 základných škôl z Bratislavského kraja, ktorým bola výpočtová technika dodaná z prostriedkov ŠR.

Do vzdelávania zameraného na rozvoj IKT zručností, vlastnej digitálnej gramotnosti, pripravenosti učiteľa v oblasti využívania modernej didaktickej techniky a na rozvoj ich poznania v oblasti využitia IKT v konkrétnom predmete sa zapojilo 445 učiteľov z Bratislavského kraja, ktorí jednak využívajú pri práci so žiakmi poznatky získané absolvovaním jednotlivých modulov vzdelávania a vytvorený moderný e-obsah pre jednotlivé predmety, ale zároveň pôsobia na školách ako nositelia moderných prvkov vzdelávania a svoje skúsenosti a poznatky odovzdávajú kolegom, ktorí sa projektu nezúčastnili. V projekte vytvorený vzdelávací program bol v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch v znení neskorších predpisov akreditovaný ako špecializačné kontinuálne vzdelávanie a tak úspešní absolventi, ktorí absolvovali obhajobu záverečnej práce a skúšku, môžu na školách pôsobiť ako špecialisti na modernizáciu vzdelávania s podporou IKT.

Veľkým prínosom pri plnení cieľov projektu pripraviť skupinu inovatívnych učiteľov - multiplikátorov pre nové kompetencie práce vo vyučovacom procese sú aj v projektoch vytvorené sady metodických učebníc, ktoré sú vysoko hodnotené tak absolventmi projektu, ostatnými učiteľmi, ako aj odborníkmi s VŠ a z mnohých škôl bola niekoľkokrát vznesená požiadavka dodať na každú školu aspoň jednu kompletnú sadu týchto učebníc. V neposlednej miere je prínosom aj veľké množstvo v projekte vytvorených inovatívnych didaktických pomôcok, inovatívnych materiálov, interaktívnych animácií, pracovných listov, prezentácií, video návodov a iných učebných pomôcok, ktoré majú učitelia k dispozícii v Digitálnej knižnici a môžu ich používať pri príprave vyučovacích hodín.

Celkovo je možné projekt hodnotiť z hľadiska plnenia cieľov, ktoré boli stanovené priamym zadaním, ako úspešný. Všetky merateľné ukazovatele výsledku boli splnené. Z prostriedkov alokovaných v projekte sa zlepšilo vybavenie do projektu zapojených škôl výpočtovou technikou, ale najmä prostredníctvom učiteľov, ktorí sa zapojili do vzdelávacích aktivít projektu sa podarilo jednak inovovať obsah a metódy vyučovacieho procesu v danom predmete, zároveň zvýšiť podiel pedagógov participujúcich na ďalšom vzdelávaní a tak prispievať k postupnej premene tradičnej školy na modernú školu 21. storočia, zaujímavejšiu tak pre žiakov, ako aj pedagógov.

V súvislosti s udržiateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že po ukončení projektu, bude školská reforma na ZŠ pokračovať. Učitelia vyškolení v národnom projekte budú pomáhať na školách vzdelávať ostatných učiteľov, pri zavádzaní nových metód vyučovania s používaním IKT v Moderne škole 21. storočia. Implementácia aktivít pilotného projektu v modernizácii vzdelávania je dôležitým predpokladom a súčasťou kontinuálneho pokračovania a skvalitňovania modernizácie vzdelávania a kvality výstupov vzdelávania pre rozvoj znalostnej ekonomiky a konkurencieschopnosti na európskom trhu práce. Výstupy projektu (experimentálny digitálny obsah, nové metodiky a modely hodín s IKT) budú analyzované a spracované ako odporúčania pre ďalšie vzdelávacie projekty v OP Vzdelávanie.

5. Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy

Primárnym výstupom projektu je vytvorený Model sebahodnotenia práce škôl. Pri jeho tvorbe prijímateľ vychádzal zo škótskej inovačnej skúsenosti a opieral sa aj o výsledky európskeho projektu EQSE (Evaluation Quality in School Education – Hodnotenie kvality v školskom vzdelávaní). Jeho cieľom bolo nastaviť filozofiu a nástroje sebahodnotenia a z neho vyplývajúci profil sebahodnotenia SEP (Self Evaluation Profile) tak, že namiesto mechanickej aplikácie predložených metód a nástrojov podporuje ich účelnú transformáciu podľa podmienok a potrieb konkrétnej školy. Do popredia nestavia školu ako inštitúciu, ale ako učiacu sa organizáciu s dôrazom na procesy, ktoré v škole prebiehajú a majú prebiehať. Dôležitá je tiež skutočnosť, že ide

o prístup, ktorý bol aspoň čiastočne overovaný v našom školskom prostredí a priniesol sľubné výsledky v rámci medzinárodného projektu BaB (Bridges across Boundaries – Mosty cez hranice). Tento prístup člení život školy do štyroch základných domén (výsledky, procesy na úrovni triedy, procesy na úrovni školy, vzťahy s okolím), ktoré následne charakterizuje v dvanástich oblastiach. Umožňuje posudzovať dianie v škole očami žiakov, zamestnancov školy, ale aj rodičov. Zhromaždením a následnou konfrontáciou rôznych názorov vytvára príležitosť získať objektívne informácie o škole a tak identifikovať javy, ktoré sú pre ňu dôležité. Ďalším dôležitým princípom tohto prístupu je, že umožňuje jednotlivým školám rozhodovať o tom, čo a ako zaradia do sebahodnotiacich procesov, a že tieto prebiehajú nielen na úrovni školy, ale aj v jednotlivých triedach.

Práca s Modelom sebahodnotenia vytvára obraz o kvalite školy z rôznych uhlov pohľadu a podporuje otvorenú výmenu názorov medzi aktérmi školského života, čím vytvára podpornú klímu pre sebahodnotenie. Výstupom sebahodnotenia je akýsi vnútorný audit, ktorý je efektívnejší tým, čím reálnejšie popisuje skutočný stav vecí.

Model sebahodnotenia práce školy bol prezentovaný na konferenciách, vrátane skúseností z jeho pilotovania. Vytvorená publikácia bola distribuovaná do 2000 škôl v SR, pomocou ktorej získajú školy informácie o sebahodnotení i jeho realizácii, ktorá napomôže k zvyšovaniu kvality samotnej školy.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že ŠŠI bude aj naďalej postupovať pri inšpekciách podľa vypracovanej metodiky a jej nástrojov. Jednotným postupom pri hodnotení škôl sa bude identifikovať dosiahnutá úroveň kontrolovaných škôl, identifikovať jej silné stránky, ale i nedostatky (rezervy), ktoré bude potrebné, aby škola riešila pre zlepšenie svojej úrovne. Pri opakovaných inšpekciách na tých istých školách, sa zistí, ako škola riešila nedostatky a tým zlepšila svoju úroveň. Na základe vypracovaného modelu sebahodnotenia si bude môcť škola sama identifikovať stav (úroveň) a riešiť problémy aj bez čakania na externého hodnotiteľa, čo jej umožní odstrániť včasnšie nedostatky, a tak posúvať kvalitatívne vyššie výchovno-vzdelávací proces a tým aj rozvoj školy. Model sebahodnotenia škôl bude zverejnený na web. stránke ŠŠI a tým prístupný pre celú verejnosť, bude propagovaný v médiách a na rôznych aktivitách, súvisiacich so školstvom.

6. Vzdelávanie učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov

Tvorba školských vzdelávacích programov znamená obsahovú reformu školstva. Súčasťou vzdelávacích aktivít v rámci projektu je realizovať ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov na získavanie a rozvoj kompetencií zabezpečujúcich efektívnu premenu tradičnej školy na modernú. Prostredníctvom vzdelávacích aktivít a metodickéj činnosti v rámci projektu bude dosiahnutá inovácia obsahu a metód vzdelávania na školách a zároveň sa zvýši kvalita výstupov vzdelávania na školách, pričom zámerom je vzdelávať pre potreby trhu práce vo vedomostnej spoločnosti.

Projekty vzdelávania učiteľov v súvislosti s tvorbou školských vzdelávacích programov sú postavené na strategickom ciele celoplošného preškolenia a vzdelávania pedagogických zamestnancov základných a stredných škôl. Dôvodom uplatňovania tohto cieľa je implementovať obsahovú reformu školstva a tou je kvalitná príprava a tvorba školských vzdelávacích programov.

Cieľom je poskytnúť pedagogickým zamestnancom základných a stredných škôl ucelený vzdelávací program, zameraný na tvorbu školských vzdelávacích programov formou priebežného vzdelávania prostredníctvom vyškolených lektorov a dištančného vzdelávania na účely ktorého sa vytvorí e-Learningový (vzdelávací) portál.

Prínosom projektu je zaškolenie 639 frekventantov do tvorby školských vzdelávacích programov, vydanie 21 multimediálnych doplnkových vzdelávacích materiálov pre učiteľov základných a stredných škôl a vybudovanie vzdelávacieho portálu, ktorý bude aj v budúcnosti slúžiť ako prostriedok doplnkového vzdelávania pre učiteľov základných a stredných škôl. Ďalším prínosom projektu je vydávanie periodika Učiteľské noviny, ktoré zabezpečuje pravidelnú informovanosť o realizácii aktivít v národnom projekte a o celkovom dianí v oblasti školstva. K 31.12. 2013 bolo vyrobených, vydaných a distribuovaných 68 čísiel periodika Učiteľské noviny.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že trvalou prevádzkou inovovaných školských vzdelávacích programov bude: pokračovanie v aplikácii moderných metód,

nástrojov a spôsobov vyučovania, priebežné zvyšovanie kvality obsahu vzdelávania na základe spätnej väzby trhu (zamestnávateľov, úspešných absolventov škôl a pod.). Pokračovanie vo vydávaní periodika pre pedagogických zamestnancov a pracovníkov v oblasti školstva a vzdelávania. Pokračovanie v tvorbe a šírení vzdelávacích materiálov pre pedagogických zamestnancov a pracovníkov v oblasti školstva a vzdelávania.

7. Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania

V sledovanom období sa uskutočnili: školenie multiplikátorov, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov, školenie multiplikátorov pre finančnú gramotnosť, školenie multiplikátorov pre štatistickú gramotnosť, školenie multiplikátorov pre prírodovedné predmety, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre finančnú gramotnosť, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre prírodovedné predmety, vzdelávanie k tvorbe testovacích nástrojov pre štatistickú gramotnosť. V autorských tímoch vznikli prvé súbory úloh, ktoré sa pripravujú na skúšobné testovanie. Bolo vytvorených viac ako 3500 úloh (slovenský jazyk a literatúra a čitateľská gramotnosť, maďarský jazyk a literatúra a čitateľská gramotnosť, slovenský jazyk a slovenská literatúra a čitateľská gramotnosť, matematika a matematická gramotnosť, anglický jazyk, nemecký jazyk). Skúšobne boli dvakrát overené testy z čitateľskej gramotnosti a matematickej gramotnosti. Pripravili sa koordinačné materiály pre tvorbu úloh a testov počas aktívnej tvorby autorov testových úloh a testov.

V hodnotenom období boli v súlade s časovým harmonogramom vykonané skúšobné elektronické testovania na 69. základných a stredných školách na vzorke viac ako 8 600 žiakov. Bol vypracovaný plán distribúcie počítačovej techniky na školy. Na jedenástich školách boli administrované elektronické postojové dotazníky za účelom analýzy meraní vzdelávania. Bolo úspešne ukončené verejné obstarávanie na dodávku softvéru pre elektronické testovanie a súvisiace služby. Bol zrealizovaný prieskum priestorov pre zriadenie regionálnych kontaktných centier za účelom stretávania autorov, posudzovateľov a garantov úloh a testov.

Národný projekt poskytne zapojeným školám vo všetkých krajoch Slovenskej republiky moderný elektronický testovací systém ako pomôcku pre pedagógov, ktorý objektívne preverí vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie žiakov a poskytne spätnú väzbu školám, učiteľom a samotným žiakom. V rámci prípravy na zavedenie elektronického testovania sa uskutočnil v roku 2013 prieskum IKT na školách, ktorý overil technické možnosti zapojenia škôl do elektronického testovania a vytvoril tak podmienky pre distribúciu počítačov do škôl (doplnenie PC) podľa kritérií začiatkom roka 2014. V projekte sa stovky učiteľov z regiónov bezplatne odborne vzdelávajú v tvorbe testovacích nástrojov (úloh a testov) pre elektronické prostredie zo všeobecnovzdelávacích predmetov. Po vyškolení učitelia zmluvne pracujú pre realizátora národného projektu a vytvárajú testové úlohy. Takto postupne vzniká e-databáza 30-tisíc úloh a 150 testov pre ISCED 2 a ISCED 3, tie najkvalitnejšie úlohy sú určené pre celoštátne certifikačné merania NÚCEM-u. Projekt poskytuje bezplatné školenie školských administrátorov IKT na online testovanie, motivuje tvorivých učiteľov a podporuje autoevalváciu škôl. Pre stretávanie sa učiteľov - autorov úloh s garantmi v regiónoch NÚCEM vytvoril sieť Regionálnych kontaktných centier.

V súvislosti s udržiateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že národný projekt vytvára priestor pre postupné plošné zavádzanie elektronického testovania na Slovensku. V rámci realizácie projektu budú na školách vytvorené testovacie pracoviská pre žiakov (predpoklad vytvorenia 40 000 testovacích pracovísk). Pre potreby hodnotenia úrovne žiakov bude vytvorená rozsiahla databáza úloh (predpoklad vytvorenia 30 000 úloh) z vybraných všeobecnovzdelávacích predmetov, ktorá bude slúžiť na zostavovanie testov pre externé ako aj školské hodnotenie žiakov nielen počas trvania projektu, ale aj po jeho skončení. Po ukončení projektu budú naďalej realizované externé elektronické hodnotenia žiakov vo vyučovacích predmetoch alebo vzdelávacích oblastiach zadaných ministerstvom školstva. Na základe týchto hodnotení budú pravidelne formulované odporúčania pre zvýšenie kvality vzdelávania v danej oblasti ako aj pre zefektívnenie celého vzdelávacieho systému. Naďalej budú iniciované legislatívne úpravy nevyhnutné k prechodu od papierovej formy k celoplošnému rozšíreniu elektronickej formy. Skúsenosti s elektronickým testovaním budú po skončení realizácie projektu využité na zavádzanie elektronických testovaní aj v odborných predmetoch.

8. Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov

NP PKR tím, že ponúka široké spektrum vzdelávacích programov a má široko zadefinovanú cieľovú skupinu systematicky rieši ďalšie (kontinuálne) vzdelávanie PZ a OZ.

Jedným z významných výstupov projektu PKR a systémovým nástrojom v regionálnom školstve sú profesijné štandardy, ktoré sú súčasťou pripravovaných zmien legislatívy.

Význam realizácie národného projektu „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“ spočíva o. i. aj v nasledovnej pridanej hodnote vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov:

- rozvoj ľudských zdrojov v školstve: modernizácia vzdelávacieho procesu v školách realizovaná odborne pripravenými absolventmi štúdií;
- zvyšovanie profesionality učiteľského povolania nastavením procesu kontinuálneho vzdelávania s implementáciou štandardov kvality a nástrojov hodnotenia odborných kompetencií;
- uspokojenie požiadaviek zamestnancov rezortu školstva – ich výberu a dopytu vzdelávacích potrieb s možnosťou získania kreditov a zvyšovania osobného kariérneho rastu a platového zaradenia;
- technologická a materiálna podpora edukačného prostredia v školách (IKT, edukačný portál a nové učebné zdroje);
- vytváranie kvalitného edukačného prostredia s cieľom zvýšiť vedomostnú úroveň žiakov regionálneho školstva (v súlade so závermi PISA a iných hodnotení kvality vzdelávania v SR).

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že

po ukončení aktivít projektu bude MPC pokračovať v tvorbe vzdelávacích programov podľa aktuálnych potrieb školskej praxe, v poskytovaní akreditovaných vzdelávacích programov orientovaných na skvalitnenie profesijných kompetencií PZ a OZ z prostriedkov štátneho rozpočtu. Vybudované kapacity pre vzdelávanie PZ a OZ budú ďalej využívané na tento účel. Sieť lektorov – expertov bude poskytovať vzdelávacie služby podľa potrieb škôl a pedagogickým zamestnancom a OZ, ktorí neboli zapojení do projektu. Z prostriedkov štátneho rozpočtu bude ďalej financovaná prevádzka e-portálu, ktorý obsahuje profesijné štandardy, súbory akreditovaných vzdelávacích programov, inovačné stratégie výučby a digitálne učebné zdroje, e-vzdelávacie programy a metodické materiály. E-portál bude pravidelne a priebežne aktualizovaný.

9. Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií

Národný projekt svojimi výstupmi a celkovou realizáciou prispieva k napĺňaniu iniciatívy EÚ z hľadiska prepojenia odborného vzdelávania a prípravy na trh práce prostredníctvom identifikácie a popisu kvalifikácií. Tieto aktivity smerujú aj k zvýšeniu relevantnosti a uznávania učenia sa jednotlivcov v kontexte celoživotného vzdelávania.

Dôležitou črtou tohto národného projektu je postupné vytváranie komunikačnej základne medzi vzdelávaním vo všetkých jeho formách so sociálnymi partnermi, predovšetkým partnermi so zamestnávateľskej sféry, keďže títo predstavujú kľúčový prvok pri identifikácii potrieb trhu práce a pretlmočenia týchto potrieb do jazyka formálneho aj neformálneho vzdelávania.

Národná sústava kvalifikácií je jedným z nástrojov, ktorý môže pomôcť lepšie sa uplatniť na trhu práce u nás, i v zahraničí. Vytvorením sústavy kvalifikácií a referencovaním k Európskemu kvalifikačnému rámcu im totiž uľahčíme uznávanie kvalifikácií v celej Európe. Národná sústava kvalifikácií súčasne pomôže zosúladiť potreby trhu a obsah vzdelávania a tiež umožní ľuďom získať uznanie ich kvalifikácie, ktorú nadobudli praxou.

Slovenská Národná sústava kvalifikácií prinesie komplexný pohľad na kvalifikačný systém našej republiky, opíše čiastočné aj úplné kvalifikácie a na základe nich stanoví kritériá hodnotenia, ktoré sú potrebné na to, aby človeku mohla byť uznaná kvalifikácia. Cieľom je, aby ľudia, ktorí z akéhokoľvek dôvodu potrebujú mať uznanú kvalifikáciu, pretože to napríklad vyžaduje ich zamestnávateľ ako potvrdenie, že ovládajú to, čo deklarujú, nemuseli sedieť v škole, ak preukázateľne v danej oblasti stanovené obdobie pracovali. Nadobudnutie kvalifikácie sa tak pre občanov SR stáva rýchlejšie a

hlavne pružnejšie. Do určitej úrovne možno takýmto spôsobom postupne naberať jednotky úplnej kvalifikácie a šplhať sa v rebríčku Národného kvalifikačného rámca práve systémom uznávania kvalifikácie. Okrem toho možno s vytvorenou Národnou sústavou kvalifikácií pracovať a na jej základe porovnávať vzdelávacie výstupy, ktoré sa dosahujú rôznymi formami vzdelávania.

Aby vytvorenie a následné využívanie Národnej sústavy kvalifikácií naplnilo očakávania a prinieslo stanovené efekty, vzájomná komunikácia zamestnávateľov a vzdelávacích inštitúcií je v procese jej tvorby nevyhnutná. S cieľom vytvoriť kvalitný národný systém budú do tvorby NSK zapojené aj zamestnávateľské zväzy, združenia, komory, odborové zväzy a ďalšie profesijné zamestnávateľské organizácie. K ďalším zainteresovaným stranám patria odborníci v oblasti trhu práce, odborného školstva a systému celoživotného vzdelávania.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že Pozitívnym efektom vytvorených systémových nástrojov bude posilnenie záujmu verejnosti o všetky formy a spôsoby CŽV. Predpokladáme, že funkčnosť implementácie NKR a NSK v systéme CŽV bude pozitívnym prvkom a žiadanou formou pri vstupe do zamestnania či zmene zamestnania aj po skončení tohto projektu. Informačný systém bude verejnosti dostupný, dostatočne propagovaný, príručka využívania IS bude verejne dostupná. NKR a NSK budú logický a ucelený systém informujúci o existencii kvalifikácií a o možnostiach ich získavania a uznania. NKR a NSK zabezpečia horizontálnu a vertikálnu priestupnosť medzi formálnym, neformálnym a informálnym vzdelávaním a učením sa.

Nevyhnutnou podmienkou po skončení projektu je udržiavať obe sústavy funkčné, to znamená sústavne monitorovať situáciu v oblasti povolání a kvalifikácií, identifikovať akúkoľvek zmenu kvalifikácie v danom povolaní, novovytvorené kvalifikácie vo vzťahu k pracovným pozíciám ap. Základným predpokladom udržateľnosti výsledkov projektu je ustanovenie Národnej rady pre vzdelávanie a kvalifikácie ako autoritu monitorujúcu a schvaľujúcu nové kvalifikácie a spolupracujúcu so Sektorovými radami vlády a zamestnávateľmi v tejto oblasti

10. Ďalšie vzdelávanie učiteľov základných škôl a stredných škôl v predmete informatika

K výstupom národného projektu patria:

- vzdelávací program špecializačného vzdelávania Vyučovanie informatickej výchovy (vzdelávanie úspešne ukončilo 85 frekventantov vzdelávania);
- vzdelávací program kvalifikačného vzdelávania Všeobecno-vzdelávací predmet Informatika (vzdelávanie úspešne ukončilo 34 frekventantov vzdelávania);
- vzdelávací program špecializačného vzdelávania Modernizácia vyučovania informatiky na základných školách a stredných školách (vzdelávania úspešne ukončilo 73 frekventantov vzdelávania).

Učitelia, ktorí sa zúčastnili vzdelávania v rámci aktivity 1.1 boli navrhnutými a odučenými modulmi pripravení na to, aby mohli kvalitne a vysoko odborne vyučovať novozavádzaný predmet informatická výchova v 2. až 4. ročníku základnej školy. Učitelia, ktorí vzdelávanie DVUi absolvovali, by však mali byť schopní navrhnuť a zrealizovať vyučovanie informatickej výchovy v týchto ročníkoch. Vďaka kvalitnej príprave vzdelávania DVUi by mali byť pripravení a schopní zvládnuť aj zmeny v oblasti vyučovania informatickej výchovy na svojich školách (nový hardvér, novovznikajúci softvér vhodný na vyučovanie, nové prístupy k vyučovaniu). Mali by dokázať na tieto nové skutočnosti efektívne reagovať a využiť ich pre kvalitnejšie vzdelávanie seba a svojich žiakov. V rámci aktivity 1.2 získalo 199 učiteľov kvalifikáciu pre výučbu informatiky, bolo vytvorených 59 študijných materiálov pre 59 modulov, ktoré učitelia budú môcť a budú vedieť použiť vo výučbe informatiky, učitelia sa stretli s novými metódami vzdelávania, ktoré budú môcť uplatniť vo svojej učiteľskej praxi. Projekt bol podnetom aj pre iných učiteľov, aby sa vzdelávali ďalej a získali aprobáciu pre ďalší predmet – informatiku.

Prínosom projektu, ktorý sa síce objavil ako sekundárny v aktivite 1.3, ale zato nezanedbateľný výstup, je množstvo záverečných prác účastníkov, z ktorých mnohé sú naozaj kvalitné a môžu slúžiť ako pomocný materiál pre mnohých ich kolegov.

V súvislosti s udržateľnosťou národného projektu môžeme konštatovať, že počas realizácie projektu budú akreditované vzdelávacie programy. Vysoké školy budú aj po skončení projektu využívať tieto programy. Učitelia ZŠ, ako aj SŠ sa budú môcť vzdelávať na VŠ a tak absolvovať tieto programy a tak si rozšíriť svoju kvalifikáciu. Základy týchto pripravených a overených programov budú môcť využiť aj ďalšie VŠ na tvorbu svojich programov. Učitelia tak získajú širšiu možnosť ďalej sa vzdelávať. Tento projekt poskytne možnosť vzdelávať sa obmedzenej skupine učiteľov (199) a po jeho skončení môže ich počet narastať. Výpočtová technika získaná z projektu bude naďalej slúžiť učiteľom a žiakom jednotlivých škôl.